

NEWS

letter

nr 2 - juni 1998 - 15 årg

- Utökad till 20 sidor -

SVENSK
UTGÅVA

Här finns Vänskapsföreningen:

Kastellgatan 17/Box 7124
402 33 Göteborg
tel: 031-774 00 75
fax: 031-774 02 28
e-post: se@ausnz.org

Nørregade 51
DK - 7500 Holstebro
tel: +45 97 42 50 11
fax: +45 97 40 32 88
e-post: dk@ausnz.org

Frederiksberg Allé 18-20
DK - 1820 Frederiksberg C
tel: + 45 33 55 75 55

Vänskapsföreningens styrelse:

Ordförande: Preben Østergaard,
Østrupvej 61, Albæk,
8900 Randers, Danmark

Vice ordförande & kassör:
Sv. Aa. Nielsen, Lyngvænget 83,
7870 Glyngøre, Danmark,
tel 97731231, fax 97732980

Sekreterare: N.J. Benn,
Nørregade 56, 1 7500 Holstebro,
Danmark, tel 97410220

Styrelseledamot: Leif Johansson,
Vildrosvägen 22, 574 50 Vetlanda 2,
Sverige, tel/fax 0383-30755

Styrelseledamot: Einar Nielsen,
Kreklingvegen 8, 4350 Nærbø,
Norge, tel/fax 51-433919

NEWSletter:

NEWSletter utges i två utgåvor och
skickas fyra gånger om året till
medlemmar i Sverige, Norge,
Danmark och övriga länder.

Tryck: Morsø Bogtrykkeri

Tryckt på: Basis Code

Upplaga: 7.000

Omslagsbild: Koala. Foto: ATC

Redaktion:

Else K. Knudsen (ansvarig),
Christine Møller, Marianne Jeppesen,
Helle Rettig, Carina Dietmann,
Erika Dahlberg och Karin Ek.

Deadline:

Artiklar och övrigt

NEWSletter utkommer nästa gång
den 1 sept. Material ska vara oss
tillhanda senast den 15 juli 1998.

Adressändring

meddelas vänligen:

Skandinavisk Australisk Nyzeeländsk
Vänskapsförening, Kastellgatan 17/
Box 7124, 402 33 Göteborg

Informationsmöten

Även om det är tre månader kvar, vill vi redan nu berätta att vi kommer att arrangera nedanstående informationsmöten till hösten:

15 september Malmö
16 september Halmstad

Lokal meddelas i nästa nummer av NEWS samt i den lokala dagspressen.

Förutom australiska inslag av det musikaliska slaget, kommer vi att bjuda på föredrag med bilder från Australien och Nya Zeeland, ge råd och tips inför resan, informera om allt vad Vänskapsföreningen kan erbjuda med mera.

Kvällarna är utmärkta tillfällen att få svar på allt det där som du undrar över vad gäller Australien och Nya Zeeland - och att träffa folk som liksom du är intresserad av de båda länderna.

Redan nu - VÄLKOMMEN!

Ambassadens visumavdelning stänger

Australiens ambassads visumavdelning i Stockholm stängde den 1 juni i år. Samtliga ansökningsblanketter för visum till Australien kan numera rekvideras via Vänskapsföreningens visumkontor på telenr 031-13 26 80 mellan kl 9-12. På detta nummer kan du dagligen nå oss om du behöver turist-, business- eller studentvisum - eller andra visumförfrågningar.

Vänskapsföreningens resultat 1996 & 97

	i 1000 DKK	
	1997	1996
Medlemsavgifter	1 636	1 545
Intäkter förlag och visum	591	200
Övriga intäkter	593	628
	2 820	2 373
Löner	1 300	964
NEWSletter	495	470
Utgifter förlag och visum	301	177
Rese- och mötesutgifter	230	195
Annonser, broschyrer och trycksaker	95	101
Porto	85	95
Juridisk assistans	73	0
Revision	74	39
Medlemsmöten och bidrag till arrangemang	139	92
Andra utgifter	61	41
	2 826	2 176
Resultat	-6	197

Annika Ohlson-Smith, Vänskapsföreningens representant i Nya Zeeland, presenterar sig själv för NEWSletters läsare:

Född 46 i Stockholm (på Söder såklart!). Läste pedagogik, sociologi och engelska 65-67 på Stockholms universitet. Läkarsekreterarutbildning 78, arbetade som läkarsekreterare 79-95 på Södersjukhuset och Stockholms läns blodverksamhet. Har två vuxna barn och ett barnbarn i Sverige.

Min förbindelse med Nya Zeeland startade 62 med att jag via UNICEF fick en brevvän där, Sandra. 93 reste jag ner till Nya Zeeland och stannade i ett halvår. Började då skriva på en bok om Sandras och min brevvänskap genom åren, samt en hel del dikter och skickade mina första "brev från Nya Zeeland" till Vänskapsföreningens NEWSletter.

Under påsken 95 träffade jag min nuvarande man Allan Smith genom Sandra och hennes man Ian. Allan hade motorcykel, en silverfärgad Kawasaki 750 GT. Saken var klar, jag blev blyxtförälskad! Till all lycka var det ömsesidigt. Återvände till Nya Zeeland i augusti 96 och har bott i Nelson sedan dess. Jag är anställd vid NelMar (Nelson/Marlborough) Home Support Ltd som hemsamarit, som det kallas i Sverige, här kallas det Personal Care/Household Management Provider. Jag trivs väldigt bra med att jobba med gamla i deras hem. Flera har blivit mycket goda vänner till både mig och Allan. Numera har Allan och jag en ny motorcykel, en BMW R100 Mystic, 1000 kubik. Lyckan är fullständig!

Styrelseledamot

Skandinavisk Australisk Nyzeeländsk Vänskapsförening består av en styrelse på fem personer från Danmark, Norge samt Sverige. Med anledning av vår etablering i Stockholm, söker vi nu ytterligare en svensk ledamot till Vänskapsföreningens styrelse. Personen ifråga bör företrädesvis vara bosatt i Stockholm eller Göteborg, men detta är absolut inget krav. Arbetet sker ideellt och möte hålls var tredje månad i något av de skandinaviska länderna. Har du ett levande intresse för Australien och Nya Zeeland, känner ett stort engagemang för Vänskapsföreningen och har tid att avsätta för styrelsearbete - kontakta eller sänd ett brev till Leif Johansson, Vildrosvägen 22, 574 50 Vetlanda, tel/fax 0383-307 55.

Rullstol - inget hinder för att resa

I oktober förra året hade jag det stora nöjet att åka som handikappsassistent till min kusin Lasse, som är 25 år, spastiskt förlamad och sitter i rullstol. Det första projektet var att beställa flygbiljetter och någorlunda bestämma vad vi skulle se. Eftersom vi inte reste med någon organisation hade vi helt fria händer.

Jag hade tidigare varit i Australien i fem månader och visste på ett ungefär hur det skulle vara möjligt att ta sig fram med rullstol. Och med god hjälp från Vänskapsföreningen fick vi före avresan beställt inrikesflygningar, en två-dagars campingtur till Ayers Rock samt en dagstur runt Sydney.

Vi hade tre veckor i Australien, så det var full fart från början för att hinna se något av landet. Resan gick över Bangkok till Sydney, med en direkt inrikesflygning till Brisbane. Efter 14 timmars sömn skulle vi så uppleva resan med rullstol i Australien.

Det gick inte bättre än att det ena framhjulet på rullstolen gick sönder. Där stod vi på kajen vid floden i Brisbane i stekande sol och över 30 graders värme, helt ensamma. Det hade varit lätt att tappa modet, men Lasse och jag kom överens om att inte låta oss nedslås. Vi hade beslutat att dagen skulle tillbringas med en rundtur på floden, så Lasse gick så långt det var möjligt, sedan körde vi på enbart bakhjulen. Vi hade några trevliga timmar ombord och såg Brisbane från den andra sidan. Efter detta var vi tvungna att lösa problemet med rullstolen. Vi ringde till det vandrarhem vi bodde på, och de hämtade oss genast. Här bodde lyckligtvis två tyskar med en stor portion tålmod, så efter en timmas svettig spekulationer, förstörda knivar och skedar och en väl använd dykarkniv var vi åter körklara.

Så gick färden vidare norrut till Hervey Bay, där vi bodde på ett väldigt trevligt ställe, med personal vi sent kommer att glömma.

Vi var på heldagstur till Fraser Island, som bara måste upplevas. Sand, sand och åter sand men också regnskogsområden och härliga varma sötvattenssjöar. Här träffade vi en dansk familj, och det var kul för Lasse att kunna prata med någon utan att jag behövde översätta.

Lasse och Bettina på stranden på Fraser Island. Foto: Bettina Nielsen

Den andra stora upplevelsen vid Hervey Bay var fallskärmshoppningen. Jag hade provat förut, så jag hade funderat lite över hur landningen skulle fungera för Lasse. Men vi hade tur: Han vi skulle hoppa med hade varit med vid öppnandet av Handikapps-

en krokodilfarm med krokodiler på upp till 700 kg - absolut en utfärd värd att följa med på!

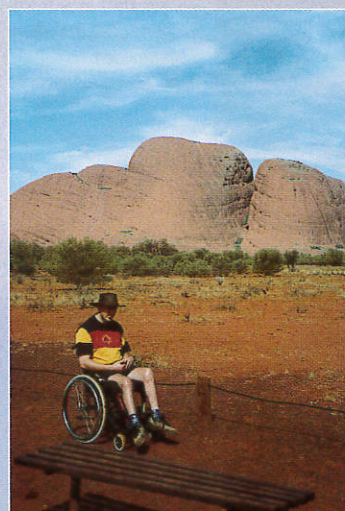
Vi steg på Greyhound-bussen igen och begav oss till Townsville, varifrån vi skulle flyga till Alice Springs. Här

Fallskärmshopp i Hervey Bay och campingtur vid bl a The Olgas. Foto: Bettina Nielsen

OS och visste allt om saken. Lasse hade ett ganska nervöst leende på läpparna, men på 3 000 meters höjd måste man vara modig om man ska våga kasta sig ut. Det gick bra - och naturligtvis fick vi certifikat, T-shirt, video och bilder med oss hem. Jag tror bestämt att Lasse tyckte att närmare världsmästare i fallskärmshoppning kunde man inte komma!

Nu var det tid för ett par dagars avkoppling, så vi åkte vidare upp längs kusten till Yeppoon, fyra mil öster om Rockhampton. Här tog vi det lugnt vid poolen, och det var ett kärt återbesök för mig eftersom jag hade varit där året innan. Vi var också ute och besökte

kände vi värmen på allvar, 41° i skuggan. Man njuter av det till en viss gräns, men kallt vatten och skugga uppskattas desto mer. Vi följde med på en två-dagars campingtur till Ayers Rock, vilket var en stor upplevelse. Soluppgång och solnedgång vid The Rock är något obeskrivligt. Vi såg också The Olgas, men följde inte med på den två timmar långa vandringen - vissa saker låter sig inte göras i rullstol. På kvällen hade vi trevligt med de andra runt lägerelden, medan guiden berättade vitsar och historier.

På väg ut till Ayers Rock Resort hann vi också fastna med jeepen, och var tvungna att vänta mitt ute i ingenstans

tills någon kunde komma och dra loss oss - ännu en oförglömlig upplevelse. När vi skulle göra upp eld på kvällen fick vi själva samla ihop veden, så någon lyxsemester var det inte. Vi övernattade i tält. Efter några få timmars sömn skulle vi upp igen och äta frukost innan turen gick till Ayers Rock för att beskåda soluppgången. Vid middagstid gick resan vidare till Alice Springs för diverse inköp innan vi steg på planet till Sydney.

Dagarna i Sydney flög iväg. På grund av många stora evenemang hade vi problem att hitta rum på ett vandrarhem, men vi lyckades till slut. Hemifrån hade vi bokat en dagstur så att vi skulle ha möjlighet att se hela Sydney snabbt och "smärtfritt". Det var intressant att se Sydney med alla dess förorter och sevärdheter. Middagen åt vi ombord på en av de många rundtursbåtarna, varifrån man ju också får tillfälle att se Operahuset från en annan sida.

Efter tre hektiska veckor gick resan hemåt igen och när vi till slut satt på Kastrups inrikesterminal var vi utmattade men väldigt nöjda. Under hela resan var alla otroligt rara och hjälpsamma. På varje flygplats stod där två, ibland tre assistenter beredda att hjälpa till med rullstol, bagage och flygbiljetter. Greyhounds personal ska ha en stor ros för deras alltid lika vänliga och tillmötesgående sätt. Det var aldrig problem att få hjälp med att ta ut rullstolen i pauserna till exempel.

Att bo på vandrarhem var heller inga problem. Fanns det inga rum på första våningen byttes det runt så att det blev plats till oss också. På flera platser blev vi uppmärksammade och ombedda att ringa efter personalen om det skulle uppstå problem när vi var ute för att se något på egen hand.

Tro inte att man måste gå miste om upplevelser bara för att man sitter i rullstol - det är snarare tvärtom, vissa saker blir ännu bättre när man inte tar allt för givet. Med en god portion gå-på-anda och tålmod klarar man sig bra - så se till att komma iväg!

Bettina Nielsen & Lasse Rasmussen

En skandinavisk träffpunkt i Australien

Den skandinaviska klubben i Perth, Western Australia, öppnade officiellt sitt klubbhus "Nordic House" den 21 februari. Detta var en stor händelse i klubbens 30-åriga historia. Med hjälp av sponsring från lotterikommissionen och många års insamling av pengar fick klubben nu resurser att köpa det lilla huset i förorten Thornlie. Bland deltagarna vid öppningen återfanns bland annat representanter från konsulatet - från Sverige kom Harry Morgan, från Danmark Sven Jörgensen, från Norge Peter Smith och från Finland Neil Hamilton. Den lokale borgmästaren Norm Smith, ministern för multikulturella och etniska angelägenheter Mike Board, biskopen för den lutherska kyrkan i Western Australia David Christian med flera fanns också på plats.

"Nordic House" är öppet för med-

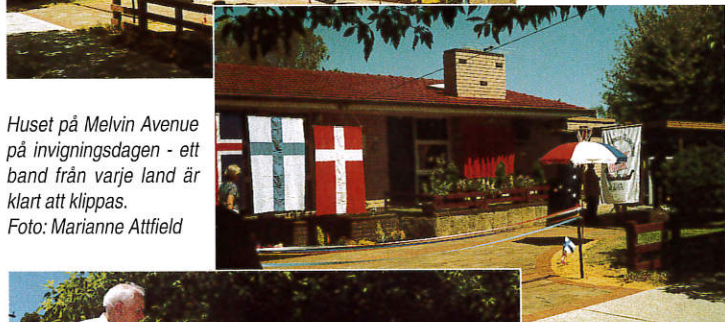
lemmar och andra intresserade varje lördag eftermiddag. Det finns planer på att starta upp språkkurser och huset kan också användas för filmaftnar, kulturella aktiviteter och andra sammankomster.

Klubben startades 1966 av ett norskt par och syftet med den skandinaviska klubben var då, liksom nu, att finnas till för medlemmarna som övervägande kommer från Norge och Danmark, men även från Island, Finland, Sverige och Färöarna. Klubben försöker att fasthålla de olika nationella högtiderna och traditionerna som 17 maj, Lucia, midsommarfirande med mera.

Klubbens ordförande är norskfödda Kari-Mette Taylor. Närmare upplysningar fås av Klubbhuset med adress: 25 Melvin Avenue, Thornlie 6108, Western Australia.

Vi gör klart inför invigningen - gästerna väntar i bakgrunden.
Foto: Mariann Attfield

Huset på Melvin Avenue på invigningsdagen - ett band från varje land är klart att klippas.
Foto: Marianne Ettfield

Representanter från Norge, Sverige, Finland, Danmark och Island klipper till.
Foto: Marianne Ettfield

Borgmästaren i Gosnell, Norm Smith avtäckar vår "Honour Board"; ordföranden Kari-Mette Taylor till vänster på bilden.
Foto: Marianne Ettfield

Lekskola i Australien - även för resande familjer

Playgroups är en slags familjeklubbar (barn 0-5 år) som är öppna för alla, även resande familjer. Medlemskap och försäkring kostar 12 AU\$ per familj per år. Medlemskapet kan användas i hela Australien.

Playgroups träffas på olika ställen: kanske på ett daghem eller en samlingslokal, ja var som helst där det är säkert och finns gott om plats till barnen. Det

finns också playgroups med särskild inriktning, t ex för tysk- eller japansktalande, aboriginer, blinda m fl. Playgroups varar ca två timmar med lek, musik och samvaro. Ofta har man planerade kreativa aktiviteter för barnen.

Kontakta Vänskapsföreningen om du vill ha adresserna till Playgroup-organisationen i den stat du ska resa.

Upplev AUSTRALIEN hemma!

Vackra videofilmer från down under - Vänskapsföreningens medlemmar får rabatt. Ring eller skriv till oss så får Ni mer information, lista, priser och leveransvillkor:

Distributör inom Sverige:

Enserudsgatan 20 B
681 51 Kristinehamn

Tel 0550-832 74 eller 070-315 38 34 Välkomna!

Bra tidningar att prenumerera på

Har du planer på att immigrera till Australien eller Nya Zeeland? Då är det en bra idé att prenumerera på en av följande tidningar;

Australian News • Australian Outlook

New Zealand Outlook • Destination New Zealand

Vill du hellre läsa nyheter från Australien och Nya Zeeland kan följande tidningar hålla dig up-to-date med nyheter, sport etc:

OzGram • Newzgram • Southern Cross • TNT Magazine

Ring till Vänskapsföreningen för att få information om den tidning du är intresserad av.

Road Atlas

Ska du resa runt på egen hand i Australien eller på Nya Zeeland?

Med hjälp av en **Road Atlas** hittar du campingplatser, vandringsleder, golfbanor samt de mest populära sevärdheterna.

Din planering blir helt perfekt när du hemifrån känner till avstånden mellan städerna. I de här kartböckerna kan du vara säker på att hitta rätt väg när du äntligen kommit Down Under. Köp dem av Vänkskapsföreningens förlag - se beställningslistan.

Cyklist på Nya Zeeland?

Planerar du att cykla från norr till söder på Nya Zeeland, eller kanske kors och tvärs över landet? Då rekommenderar vi böckerna *Pedallars Paradise*, som handlar om Nordön respektive Sydön. Böckerna tar upp olika natursköna ruter, avstånd, sevärdheter längs vägen och övernattningsmöjligheter. I samband med ruterna får man också information om hur kuperat området är, och varje stad man passerar är beskriven. Man kan också läsa om var närmaste cykelaffär och mataffär ligger och hur man slipper undan de irriterande sandflugorna.

Böckerna är lättförståeliga, väger lite och ger på alla sätt utmärkt vägledning. Ett utmärkt register gör det lättare att hitta i böckerna, som helt enkelt bör finnas i varje cyklists väska.

Böckerna kan beställas direkt hos förlaget:
Dab Hand Publishing • 1 Aorangi Cres. • Lake Tekapo South Island • Nya Zeeland
 e-post: dabhand@voyager.co.nz
 Pris (inkl porto): **NZ\$ 15 för en och NZ\$ 27 för två.**

Detta får du som medlem

- * förmånliga priser på flygbiljetter
- * förmånlig visumservice
- * 10% rabatt på reseförsäkringarna "Maxi" och "Mini" vid köp av flygbiljett genom Vänkskapsföreningen
- * medlemstidningen NEWSletter fyra gånger om året
- * resehandböcker till medlemspris
- * information och material om Australien och Nya Zeeland
- * inbjudan till informationsmöten runt om i Sverige
- * gratis VIP-kort om du är under 27 år och köper din flygbiljett hos Vänkskapsföreningen
- * utnyttja vårt samarbete med Monash University i Melbourne
- * möjlighet att arbeta som volontär Down Under
- * möjlighet att gå på språkskola Down Under
- * gratis anmälan till Buzzavox telefonservice
- * service, information och råd på servicekontoret i Sydney

Medlemskap per kalenderår kostar:
75:- för enskilda 100:- för familjer

Som medlem av Vänkskapsföreningen kan du alltid kontakta oss. Ring och vi ger dig alla de upplysningar som behövs till din resa.

En titt på djurlivet

Close Encounters är namnet på den bok som tar sig en titt på Australiens rika djurliv. Boken, som är skriven på lättförståelig engelska, innehåller en grundlig beskrivning av Australiens däggdjur både på land och i vattnet: fåglar, kräldjur och till och med dinosaurier. Du kan läsa var du kan hitta de olika djuren runt om i Australien,

både i och utanför nationalparkerna. I alla avsnitt i boken kan du också se bilder på de omtalade djuren. En mycket bra idé för de som ska till Australien för att upptäcka det fantastiska djurlivet.

Vårt pris:
90:-

Du får bli veta mer om fåglar i "Close Encounters". Foto: Gary Lewis.

Boomerang

Vänkskapsföreningens förlag

Alla priser är inkl porto!

New Zealand / diverse Lonely Planet, på engelska

- ☐ NZ Travel Survival Kit 300:-
- ☐ Tramping in New Zealand 210:-

På svenska

- ☐ Nya Zeeland (Willma) 190:-

Diverse

- ☐ Nya Zeeland, karta 12:-
- ☐ NZ World Travel Map 1:2 000 000 100:-
- ☐ New Zealand Road Atlas 200:-
- ☐ Rarotonga & the Cook Islands (Lonely Planet) 180:-
- ☐ Vänkskapsföreningens T-shirt Blå, grå el. röd M/L/XL/XXL 65:-
- ☐ South-East Asia (Lonely Planet) 340:-
- ☐ Ordlista i fickformat (sv/eng/ty/fr/sp) 40:-
- ☐ Söderhavet (Platypus) 190:-
- ☐ Resehandboken - om konsten att resa på egen hand (Platypus) 180:-

Så beställer du:

Skriv namn, adress, med nr och beställning på en postgiroblankett. Sätt in pengarna på nr 548131-2. Vi skickar böckerna så snart vi fått betalningen.

Australien

Lonely Planet, på engelska

- ☐ Australia Travel Sur. Kit 350:-
- ☐ Western Australia 220:-
- ☐ Tasmania 220:-
- ☐ South Australia 220:-
- ☐ Victoria 230:-
- ☐ New South Wales & ACT 260:-
- ☐ Queensland 280:-
- ☐ Outback Australia 260:-
- ☐ Great Barrier Reef 210:-
- ☐ Bushwalking in Australia 210:-
- ☐ Northern Territory 220:-

På svenska

- ☐ Nordströms Sydney (Norstedts) 55:-
- ☐ Australien (Willma) 270:-

Diverse

- ☐ Close Encounters 90:-
- ☐ Bilköp i Australien 100:-
- ☐ Australien, karta 12:-
- ☐ Australia World Travel Map 1:5 000 000 100:-
- ☐ Australia Road Atlas 220:-
- ☐ Jätten Turamulli (australisk barnbok) 40:-

Priserna gäller till 1 september 98, med förbehåll för prisändringar.

Respekt ett nyckelord i den nyzeeländska skolan

Det var i slutet av juli i fjol som vi ankom. Det blåste och regnade. Vi reste från sommaren, men på Nya Zeeland var det på väg mot vinter. Det har gått en tid sedan dess, men intrycket sitter kvar. Inte minst för att jag själv hade en son i Danmark som skulle börja i första klass medan jag var bortrest för att producera ett tv-program om det nyzeeländska skolsystemet.

"De bråkiga killarna"

Jag var spänd och lite skeptisk eftersom jag hade läst och hört mycket om det nyzeeländska lågstadiet. Jag hade bland annat träffat en skolinspektör från Nya Zeeland som gett mig en del information som kunde vara bra att känna till innan jag reste iväg. Bland annat hade vi diskuterat de "bråkiga killarna" som alltid terroriserar undervisningen och som mobbar sina skolkamrater. Sådana problem existerar inte i Nya Zeeland, påstod skolinspektören. Man kategoriserar helt enkelt inte barn på det viset. Skulle problem uppstå, löser man dem. I Nya Zeeland strävar man efter att bedriva en individuell undervisning för att kunna ta tillvara den enskilda individens behov - och man tar sig tid att göra det. Man är dessutom tvingad att individualisera undervisningen eftersom barnen inte börjar i första klass på samma gång. De börjar nämligen på om på under hela året.

Barnen börjar i första klass hela året

Förstaklassarna har samma lärare hela dagen, hela året. Vanligtvis börjar barnen skolan den dag de fyller fem år. Det innebär att läraren efter sommarlovet kanske får fem elever som haft födelsedag under sommaren. Läraren har då möjlighet att lära känna den enskilde eleven och dennes familj

Nyzeeländska barn blir undervisade på golvet. Därmed kan de lättare skifta ställning än om de hade suttit vid ett bord.

och kan skapa en egen kultur tillsammans med barnen, innan nya barn tillkommer i klassen. Det verkar väldigt logiskt att det är lättare att hantera och skapa en god anda i en klass med fyra-fem barn än när man får 25 stycken serverade på en gång. Men det kräver naturligtvis en enorm insats av lärarna som under året skall ha överblick och undervisa på flera nivåer samtidigt. Det är också lätt att föreställa sig att det hela kan gå åt skogen. I Nya Zeeland säger man att om en lärare kan undervisa i första klass kan hon (det är oftast kvinnor) undervisa på alla stadier.

Föräldrar och lärare har samma mål och lärarnas undervisning vägs på en guldväg av en central kontrollinstans som ska säkerställa att skolorna lever upp till en viss nivå. Skulle någonting visa sig vara fel tar man genast tag i detta. Samtidigt är föräldrarna mycket engagerade i skolans arbete.

En fråga om respekt och engagemang

Det nyzeeländska systemet har definitivt en filosofi. Varje skola har sin filosofi, men alla har en grundläggande inställning: respekt för varandra. Det är inte enbart tal om välmående ord som låter bra. Det handlar om en målsättning som samtliga anställda på skolan, föräldrar och barn lever upp till. Och på tal om begreppet "bråkiga killar" kom det helt spontant från min kollega fotografen att "de måste ha gömt dem någonstans". Under de nio dagar vi besökte skolor i Auckland, såg vi inte tillstymmelse till mobbning eller dåligt uppträdande av varken pojkar eller flickor. Och de hade inte gömts undan.

Inte heller på Edendale Primary School där barn från 33 olika kulturer är representerade, fanns några problem med bråk. Det har, såvitt jag kan förstå, mycket att göra med uppfostran. Det

finns saker man gör och saker man definitivt inte gör. Det ligger bland annat i den engelska *politeness* man möter i Nya Zeeland. Alla är vänliga och artiga, vilket också sätter sin prägel på barnen. Skulle det någon gång uppstå slagsmål mellan barn och någon vuxen får syn på detta, går denne genast fram till barnen och undrar vad som står på. Konflikter brukar alltid lösas på detta sätt - genom att barnen helt enkelt får förklara och berätta. Det låter oerhört enkelt, men det fungerar. Det handlar om att respektera varandra. Jag tror att man kommit på att skäll och skrik inte löser problem, utan snarare ger trots och frustration.

Det finns naturligtvis också nackdelar med det nyzeeländska skolsystemet, men fördelarna är definitivt påtagliga. Jag tror att vi har mycket att lära av nyzeeländarna. Det är inte utan anledning som alltför skandinaver reser till andra sidan jorden för att studera det nyzeeländska undervisningssystemet.

Text och foto:
journalist Gitte Dethlefsen

MAKE YOUR OWN TRACKS

Nya Zeeland & Australien

Planerar du en resa Down Under på 2 hjul, kontakta oss. Pristvård uthyrning av MC och garanterad Buy-back. Svensk personal med lång branschvana hjälper dig med tips och planering. Beställ vår broschyr i dag. Tel/fax: 0370-49291

Box 2038, 331 02 Värnamo
e-mail: jan.cherek@swipnet.se
http://home3.swipnet.se/~w-38895

New Zealand på CD-ROM

"Discover New Zealand - the Ultimate Destination"

kan nu köpas på CD-rom. Video, bilder och information om att resa till och runt på Nya Zeeland. Kostnad DKK 80:- exkl porto.

Om du vill veta mer, titta på hemsidan www.destination-nz.com eller kontakta Travel Media via e-post: tmedia@travelmedia.co.nz eller fax: +64 33 66 27 23.

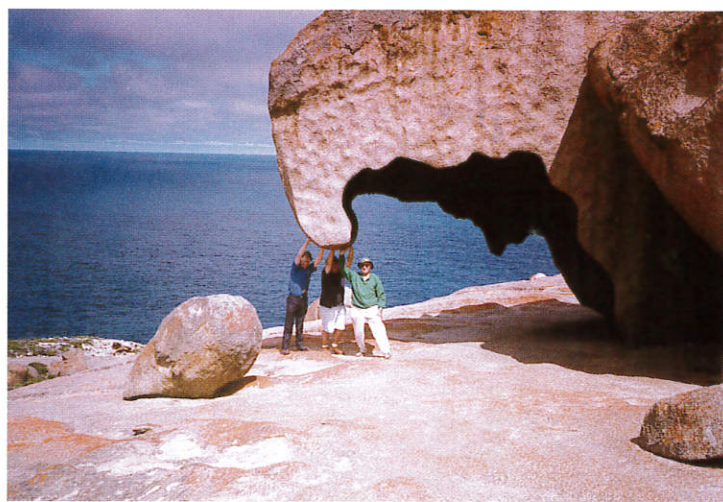
JESSING SHIPPING A/S
SYDHOLMEN 14 DK-2650 HVIDOVRE
TLF. 36776002 FAX. 36779401

Containers från Skandinavien till Australien
och Nya Zeeland arrangeras.
Delade containers koordineras.

En resa i mogen ålder

När vi åter satt i den ranka kanoten för att ta oss nerför Navua floden på Fidji visste vi att detta var början på den allra sista etappen på vår fantastiska resa Down Under. Redan samma kväll skulle vi ta flyget och efter 33 timmar var vi åter hemma och välbehållna i Spånga.

När "skepparen" fått igång snurran och vi gett oss nerför den första forsen, började ett häftigt men varmt regn strila ner. Det var då tanken föddes att berätta om denna resa. Framförallt därför att vi, min hustru Anna och jag, inte längre hör till den vanligaste kategorin turister som reser på egen hand: Anna är 65 och jag är 73 år.

Remarkable Rocks på Kangaroo Island, foto: Hans Kaufmann

Därför vill vi gärna berätta om vår resa för er i mogen ålder, som kanske tvekat att ge er in i ett sådant äventyr.

Under senare år har vi besökt Vän-skapsföreningens alla resekvällar i Stockholm. Efter ihärdig läsning av broschyrer och reselitteratur var beslutet fattat att göra Australien och Nya Zeeland på egen hand. Så vi började planera vår resa. Vi bokade flygbiljetter ca åtta månader i förväg och hotell och hyrbil fem månader i förväg. Huvud-intresset har alltid varit natur och folk. Städer har vi ägnat mindre tid åt - så också denna gång.

En förmiddag i mitten av oktober stod vi alltså på Arlanda och checkade in vårt lilla bagage, två kabinkärror och en sportbag. Vi hade valt den tiden att åka när det inte var för varmt i Australien och inte heller för kallt på Nya Zeeland.

Vilken härlig känsla! 36 timmar tidigare hade vi suttit i en taxi hemma i Spånga. Nu stod det en minibuss i Australien och väntade på oss. Trots lite problem med

språket, uppstod en familjär stämning mellan oss och chauffören, som var mycket mån om att berätta och förklara om det vi såg på vägen.

Så kom vi då äntligen fram till vårt hotell i Port Douglas. Vi fick vårt rum, trots den tidiga morgonstunden, åt en god frukost, latade oss på förmiddagen och promenerade på eftermiddagen utmed stranden till Port Douglas.

Dagen efter gav vi oss iväg på det första äventyret till regnskogen och kusten norr om Port Douglas. Garry, som var vår guide lät oss uppleva en

åt mig. Jag fick min medicin och snart var hostan borta. Transport, läkare och medicin - totalt 295 kronor!

Så kom den stora dagen då planet skulle landa i Ayers Rock. Redan från luften fick vi en första skymt av klippan. Varje dag förvånades man på nytt över hur välordnat allt är i detta land, så även i denna torra och ödsliga öken. Utanför terminalen mötte AAT Kings bussar för att ta passagerarna till sina respektive hotell. Redan på bussen började chauffören berätta om den här märkliga platsen. Efter incheckningen skyndade vi oss direkt till Visitors Centre för att boka eftermiddagens och morgondagens turer. Den nattliga turen för att se på stjärnorna blev tyvärr inställd.

Utflykterna började med en eftermiddagstur till The Olgas. Olika stopp ute efter vägen gav tillfälle att lära känna naturen liksom även en promenad i en av ravinerna. Därefter vände bussen, lagom till skymningen vid Ayers Rock. Där var vi tillsammans med säkert tusen andra människor från världens alla hörn. En nästan religiös känsla av gemenskap lade sig över åskådarna, som i tystnad följde detta märkliga skådespel vid solnedgången. Nästa morgon var det uppstigning 04.15. I den fortfarande svarta natten åkte vi med bussen återigen till klippan, fast denna gång till den motsatta sidan för att uppleva soluppgången. Återigen samma människor och samma tystnad. Efter soluppgången gjorde vi en Base Tour runt klippan med avstickare in i raviner. Ett besök i aborigincentret hann vi också med. Därefter förmiddagsflyg till Alice Springs.

På kvällen när det hade blivit riktigt mörkt tog vi en taxi ut på Stuart Highway mot Darwin, dock endast en mil. Där i mörkret kunde vi njuta av den praktfulla stjärnhimlen med en mycket annorlunda Vintergata. Då och då dundrade stora landsvägståg förbi. Vi fick då blunda för att inte förstöra mörkerseendet. Nästa dag blev höjdpunkten en kamelsafari på Todd River. Senare på kvällen flög vi vidare till Adelaide.

I Adelaide tillbringade vi en dag med sightseeing och tog bl a den gamla tråspårvagnen ut till Glenelg, där det just då råkade vara en jazzfestival. Vi hade bestämt oss för att lägga oss tidigt denna kväll, för vi skulle upp tidigt nästa morgon för vår tvådagars utflykt till Kangaroo Island.

Vi vaknade i tid och som alltid hämtade arrangören deltagarna vid de olika hotellen. Efter en dryg timmes bussresa genom en vacker natur en härlig försommarmorgon kom vi fram till Cape Jervis, där vi tog färjan över till ön. När vi kom iland tog guiden Kevin hand om oss och tre andra turister. Vi kände oss privilegierade med Kevin som vår guide, och efter två dagar på ön var vi ett riktigt gäng. Kevin körde kors och tvärs med oss på denna underbara ö. Vi tillfalle att se egendomliga stenformationer, droppstengrottor, en liten öken i miniatyr kallad Sahara och mycket mer. På fårfarmen vi besökte fick jag dessutom tillfälle att visa mina kunskaper i fårklippning. På kvällen flög vi tillbaka till Adelaide. Ett par oförglömliga dagar lades till i våra minnen.

Morgonen därpå flög vi till Sydney, där vi stannade i fyra nätter. En av dagarna tog vi tåget till Blue Mountains och vandrade omkring så mycket vi hann. En mycket fin dag. Men så kom den dagen vi fick säga "på återseende" till Australien och det blev dags att borda flyget till Christchurch på Nya Zeeland. Vi hade därmed insett att det inte var någon större konst att resa runt på egen hand i detta välordnade land, men ett tips är att läsa på ordentligt så du vet vad du vill se. Vi hade nu hunnit fram till dag 19 på vår resa.

Text: Hans Kaufmann

Blue Mountains. Arkivfoto

Hans och Annas resa på Nya Zeeland kan du läsa om i nästa nummer av News.

Roberts naturspalt Kean

Långt uppe i Arthurs Pass där molnen hänger precis över huvudet och vinden ilar iskallt över fjället, långt däruppe överröstas vinden helt plötsligt av ett skri, ett "kee-aa" i falsett. Jag vänder mig om för att precis se kean ta mark några meter bakom mig. Den spanar nyfiket och undrar nog vad jag är för en inkräktare här uppe i dess domäner. Under tio minuter cirkulerar kean med små skutt runt mig innan den helt plötsligt kastar sig ut i vinden och försvinner över berget. Den mellan 40-50 cm stora papegojan är en vacker syn. Fjäderdräkten går i oliv och grönt och på undersidan av vingarna är den vackert rödgul. Utmärkande är också den mycket kraftiga näbben. Kean lever främst av frön och insekter men är också asätare. Man finner den på hög höjd på Sydön på Nya Zeeland. Den är speciell eftersom den bygger sitt bo på marken bland stenar, helst över trädgränsen. Kean-hannen har ibland flera honor som lägger sina två-tre ägg från augusti till januari. Kean har under senare tid minskat som följd av att rättor spridit sig på Nya Zeeland. Rättorna ger sig på keans ägg och ungar. En del

fåruppfödare går också hårt åt fågeln eftersom kean ger sig på skadade och sjuka får. Papegojan är verkligen kraftig och kan vara irriterande eftersom den också ger sig på bilar - den tycker om att slita bort gummit på vindrutetorkarna. En plats där man kan se dem demontera bilar är vid Homertunneln på vägen till Milford Sound. Här stannar många turister, så tillgången på färska vindrutetorkare är god. Mötet med kean är en spännande upplevelse eftersom den är så närgående och så stor. Dess låte över fjällslutningarna är en mäktig följeslagare när man är på vandring i högländerna på Sydön.

Robert Kandell: Det är skönt att vara

Han har underhållit och visat många vackra bilder på Vänskapsföreningens informationsmöten runt om i landet - nu är det dags att presentera honom även för er som inte haft möjlighet att komma till något av dessa möten: **Robert Kandell, 22-årig resenär och fotograf med stort naturintresse. Fyra gånger har han varit i Australien, nyligen besökte han också Nya Zeeland för första gången. Hemma i Sverige jobbar han på SVTVäxjö och skriver dessutom Naturspalten i varje nummer av NEWSletter. Vi träffade honom en solig dag i Stockholm för att få veta mer.**

När var du i Australien första gången?

- Första gången var 89, med hela familjen, det var jag som var fjorton och mina två yngre syskon. Mina föräldrar bodde där ett par år när de var nygifta i slutet på 60-talet, så de ville åka tillbaka med barnen. Vi åkte runt i husbil i tre månader. Den resan kommer jag alltid att minnas. Jag var ju inte så mogen på den tiden, man var i det där stadiet när det var pinsamt att prata engelska med folk, man ville inte fråga saker, man ville inte umgås... Samtidigt var det så fint och vi gjorde så mycket roliga grejer så jag grämde mig alltid så mycket sen och drömde om att åka tillbaka. Och sen blev det så.

Vad var det du drömde om?

- Naturen. När jag var där med mina föräldrar hade jag med mig mina fiskegrejer och jag fiskade hela tiden. Vi hade husbil och vi campade överallt. Så det jag drömde om var att få komma tillbaka till regnskogen och havet och fisket och allt det där.

När åkte du tillbaka?

- Det var våren 96. Då åkte jag ensam och var borta i tre månader. Men det räckte ju inte på långa vägar. Jag fastnade för träskmarkerna i norra Australien, med krokodiler och ödlor. Det är spännande där, vildmark liksom.

Tycker du att du känner australiensarna?

- Sådär. Jag har turen att ha några goda vänner i Australien. Det är ett väldigt trevligt folk. Lite macho får man väl säga, särskilt ute i outbacken. Men det är ju ett tuffare klimat också vilket gynnar den kulturen. Det är väl inte alltid så kul att ha 40 mil till närmsta affär eller inte ha nåt vatten för att det är så torrt.

Så du kommer att återvända till Australien?

- Absolut. Jag har en dröm att skaffa en stor fyrhjulsdriven bil och ta mig från Cairns, upp till Cape York och därifrån längs kusten till Darwin. Men då åker jag nog inte ensam, för då blir det nog flera månader ute i bushen. Då vill jag nog ha sällskap.

Jag förstår det. Blir det inte många ensamma stunder när man är ute och reser?

- Nej, för mig har det inte blivit det. Jag har haft bil när jag har varit där och plockat upp liftare. Australien är ju så stort att folk liftar med en en vecka åt gången. Man blir ju vänner: bor tillsammans, lagar mat tillsammans och så där.

Men när du är ute i naturen och fotograferar?

- Nej. Det är klart jag är ensam då, det är bara jag, men då känner jag mig inte ensam för då är jag så inne i vad jag gör.

Skulle du kunna tänka dig att flytta till Australien?

- Ja, jag tror det. Det är absolut ett land jag skulle kunna tänka mig att bo i.

Nån speciell plats?

- Det är vackrast uppe i norr, men för varmt och fuktigt. Man kanske kunde bo däruppe under torrperioden och i nån trevlig liten håla på västkusten, typ Broome, under resten av året.

Resandet verkar ha fallit sig naturligt för dig. Ligger resandet i blodet?

- Ja, det kan man väl säga. Min farmor var mycket i Paris och jobbade där och mina föräldrar reste mycket innan de fick barn. Jag har kompisar, särskilt tjejkompisar, vars föräldrar blir vansinniga och inte vill släppa ut dem i vida världen - men jag har alltid fått stöd hemifrån, både med det praktiska och med uppmuntran. Att ens föräldrar backar upp en och tycker att man är bra, det är viktigt i alla sammanhang.

Du har precis kommit hem från Nya Zeeland. Hur var det?

- Jag var där i två månader, och det var första gången. Jag tycker alltid det är roligare att komma till ett land andra gången, när man har lite koll på hur saker och ting fungerar och vet ungefär vad man har att vänta sig. Men jag tycker att det är ett fantastiskt land på många sätt, väldigt lättillgängligt. Det finns ett stort utbud av guidade turer och liknande, som jag inte har något behov av eftersom jag har varit så mycket ute i skogen att jag klarar mig på egen hand och vill gå dubbelt så snabbt! Och helst göra mina egna stigar. Samtidigt förstår jag det: Nya

Zeeland är ett litet land med många turister och behöver skydda naturen. I många fall handlar det om att skydda djuren från oss. Men vi är ju i Sverige också bortskämda med allemansrätten.

Maorikulturen verkar ha intresserat dig.

- Ja, jag upplevde Nya Zeeland som ett kulturellt sett mycket intressant land. Urinvånarna i Australien har en väldigt intressant kultur, men det är svårt att komma dem inpå livet på grund av hur samhället ser ut och fungerar. På så sätt är Nya Zeeland ett föredöme: ett modernt västerländskt samhälle där de vita lever i relativ harmoni med en urbefolkning med gamla traditioner

Robert i sitt rätta element: med kameran på Av

och kultur. Visst finns det motsättningar och rasism, det finns det överallt, men jämfört med många andra kolonialländer tycker jag det verkar funka väldigt bra i Nya Zeeland. Problemen i dagens läge verkar handla mycket om maoriernas relationer sinsemellan. Maoriernas egen kultur är väldigt macho. Ordet för "fru" är samma som ordet för "spis" till exempel. Både språk och kultur är så oerhört mansdominerade, och eftersom maorierna lever tillsammans i det västerländska samhället som blir alltmer jämställt är det

macho några månader

klart att kvinnorna måste få mer att säga till om även i maorifamiljerna. Det blir konflikter inom familjerna, vilket filmen *Krigarens Själv* handlar mycket om. Jag menar, hustrumisshandel är också ett kulturellt inslag, det är en tradition. Och allt det här håller på att förändras nu. Men de är ju på väg åt rätt håll, de har alla förutsättningar för att lyckas och de vill verkligen lyckas. De vet att de alla lever i samma land, med samma rätt.

Var nyzeeländarna så gästvänliga som alla säger?

- Ja, det tycker jag absolut, kanske mer än australiensarna till och med. Det är klart att det kanske har sin förklaring det också: turismen är en stor inkomstkälla. Men visst är nyzeeländarna

efter ett bra dyk, eller precis har upplevt nåt speciellt - varit nära en krokodil t ex. Och efteråt, när jag har tid att sitta ner och känna efter vad jag har upplevt och genomleva det i huvudet också. Här hemma, när man har upplevt nåt speciellt, har man inte tiden att sätta sig ner och bearbeta sina intryck med en gång, de försvinner i mängden. Men när man är ute och reser har man mer tid. **Hur bearbetar du dina minnen från resorna?**

- Jag har ju haft turen att få åka runt med Vänskapsföreningen och prata om mina erfarenheter och visa mina bilder. Och det är ju tur, för kompisarna här hemma är rätt trötta på mina historier vid det här laget. Det är svårt att berätta minnen, envägskommunikation funkar inte riktigt.

Skulle du vilja fotografera professionellt?

- Nej, jag trivs ganska bra som det är. Jag funkar inte så bra med krav, behöver nog spontaniteten eftersom jag inte har nån självdisciplin.

Slutligen: Varför tror du att människor reser?

- Det finns säkert många förklaringar. Vi är inte nöjda med det liv vi lever, så enkelt är det tror jag. Och det är inget konstigt. Vi människor är trots allt också djur, vi borde ha ett revir och vi borde sätta oss ner och avla nya djur för det gör alla andra djur. Det där har vi förlorat nästan, så att vi inte trivs där vi är just nu. Så jag tror att resandet är att fly från det vi inte är nöjda med för att vi tror att vi ska hitta andra saker någon annanstans. Och det gör man ju ofta också. Det är ett komplement till det samhälle vi inte är helt och hållet nöjda med. Jag tror det. Annars hade det inte funnits någon logik i att flänga runt. Visst, man kanske letar efter kärleken. Men att hitta kärleken på andra sidan jorden är så mycket krångel, det hade varit smartare att hitta henne i grannbyn. Och man skyller på att det är så intressant med andra kulturer och andra språk, men det har ju inget värde i sig. Jag menar, språk är meningslöst om man inte kan prata det med nån. **Vad skyller du på då - varför reser du?**

- Men jag tycker det är roligt! Det är fantastiskt kul. Men jag tror att det bottnar i att det finns saker jag inte får hemma som jag tror jag ska hitta någon annanstans. Och lite tror jag man hittar också. Det kan vara väldigt skönt att få vara macho några månader.

Intervju: Erika Dahlberg

Roberts tio-i-topp

Australien

Nya Zeeland

CapeTribulation

- norr om Cairns, Australiens östkust. Fantastiskt vacker tropisk regnskog med en uppsjö av intressanta växter och djur. Underbara isolerade stränder med ett sagolikt hav. Ett romantiskt paradiset långt från civilisationen.

Fraser Island

- öster om Hervey Bay, strax norr om Brisbane, Australiens östkust. Världens största sandö. Underbara stränder och otoligt klara och rena sötvattenssjöar. Ön är täckt av subtropisk regnskog och är ett paradiset för den äventyrslystne. Havet runt Fraser Island sjuder av aktivitet.

Ningaloo-revet

- mellan Ningaloo och Exmouth mitt på Australiens västkust.

Ett korallrev som klart kan mäta sig med Barriärrevet. Snorkling och dykning lättåtkomligt direkt från land. Under en tid på året besöks området av den mycket mäktiga och populära valhajen. Hela sträckan är dessutom nationalpark på land med mycket vacker natur och många intressanta djurarter, speciellt kängurur och wallabies.

Kakadu nationalpark

- sydöst om Darwin i norra Australien. Ett enormt våtområde med unikt fågelliv och urinvånarhistoria. Här kan man åka på krokodilsafari, skåda fåglar och utforska alla vattenfall och träskmarker. Ett magnifikt äventyr året runt för den naturintresserade.

Windjana Gorge/Tunnel Creek

- strax norr om Fitzroy Crossing i det nordvästra hörnet av Australien. Två platser som erbjuder spännande möten med sötvattenskrokodiler under torrperioden. Tunnel Creek är en tunnel urholkad av en flod genom ett berg. Här kan man med hjälp av en ficklampa vada i floden och stöta på både nämnda reptiler och gigantiska fladdermöss.

Stewart Island

- söder om Sydön, allra sydligast på Nya Zeeland. Ett mycket litet och avslappnat samhälle där invånarna livnär sig på fiske. Ön har väl utbyggda och vackra vandringsleder som lockar många vandrare varje år. Här har man också stor chans att få se Nya Zeelands nationalsymbol, den mystiska kiwifågeln.

Milford Sound

Milford Sound

- sydvästra Sydön på Nya Zeeland. Ett helt fantastiskt fjordlandskap med branta berg och oräkneliga vattenfall som kastar sig ner i det spegelblanka havet. Området erbjuder fantastiska möjligheter att vandra eller paddla kajak.

Franz Josef- och Fox-glaciärerna

- mitt på Sydöns västkust och en bit inåt landet på Nya Zeeland ligger de två glaciärerna. Många möjligheter att utforska glaciärerna finns: på skidor, till fots eller med helikopter. Glaciärerna som ligger på bara tvåhundra meters höjd kantas av tempererad regnskog.

Waitomo-grottorna

- söder om Hamilton på Nordöns västra sida på Nya Zeeland. Ett enormt grottsystem med oändliga möjligheter till olika grottäventyr. Känt för sina lysmaskar som glöder magiskt grönt djupt inne i grottornas mörker - en mycket speciell plats.

Tongariro nationalpark

- söder om Lake Taupo mitt på Nordön på Nya Zeeland. En fantastisk nationalpark med tre stora vulkaner. Spännande vandringsleder bland vulkanisk aktivitet och många vackra vattenfall. En mycket populär vinterskidort.

Peak i Arthur's Pass, Nya Zeeland

otoligt gästfria, inte minst maorierna tar emot en med öppna armar.

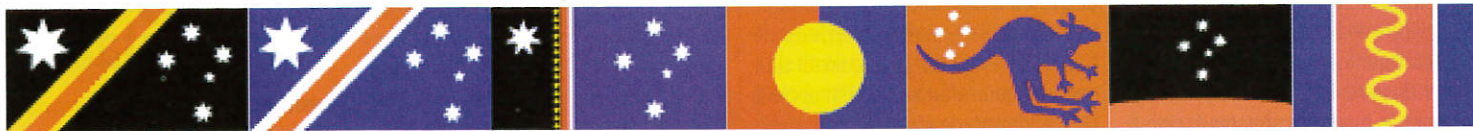
Är du aldrig rädd för nåt när du är ute och reser?

- Nej, jag är inte den rädda typen. Jag är väl inte smart nog för att bli rädd! Det enda jag kan känna mig skrämmd av är storstäder, för det är de enda ställen där jag haft problem nånsin i mitt liv. Men jag söker mig inte till storstäder heller. Jag trivs bättre på landsbygden, i små samhällen.

När trivs du som allra bäst?

- När jag sitter på en liten båt precis

Brev från Sydney

När det blir parlamentsval här i Australien vet man i skrivande stund inte. Däremot vet vi nu att det kommer att bli folkomröstning om Drottning Elizabeths framtid nästa år. Tja, helt och hållet får väl inte australierna bestämma vad Elizabeth II ska pyssla med i framtiden, men om Englands monark ska försätta att vara Australiens statsöverhuvud ska beslutas av befolkningen här. Grundlagsförsamlingen som träffades under tio dagar i februari röstade med stor ma-

ster och brunstiga tjurar är kanske inte så stor. När de har fått nys om något de vill ha gäller det att inte stå i vägen. En del av OS-området invigdes under påsken. Den årliga Sydney Royal Easter Show, som i år hölls för 175:e gången, flyttade i år ut till OS-området vid Homebush Bay och där jag gick och beskådade de mäktiga tjurarna kommer presscentret att vara inrett om knappt två år. Påskfestivalen organiseras av Kungliga Lantbrukssällskapet och un-

men vi såg den väldiga strukturen alldeles intill utställningsområdet. Besökare till Sydney kan redan nu åka en sightseeingtur på OS-området. Det är en enda stor byggarbetsplats, men det är ändå rätt intressant att se projektet. Underhållande busschaufförer berättar vad de olika byggnaderna kommer att användas till, och på typiskt australiskt vis hinner de med en hel del vitsar och drar sig inte för att dela med sig av sina åsikter. Det blir ofta en underhållande tur.

Det historiska kvarteret The Rocks i Sydney. Arkivfoto.

joritet för att eventuella förändringar till Australiens grundlag, och då främst rollen som statsöverhuvud, ska beslutas av en folkomröstning under 1999. Om folkomröstningen leder till att Australien ska bli en republik ska förändringen genomföras 1 januari år 2001, dvs vid 100-årsfirandet av att Australien blev en självstyrande del av det Brittiska samväldet. Grundlagsförsamlingen ansågs av de flesta här som mycket lyckad. Det var en ganska varierad samling australier som samlades i Canberra under tio dagar. De hade olika åsikter och debatten var ofta livlig, men alla verkade känna ett stort ansvar och det fanns en vilja att vara med och forma Australiens framtid. Republikanerna dominerade massmedierapporteringen ganska kraftigt kring tiden för konventet. Men det återstår ännu att se om de lyckas övertyga majoriteten av australierna om fördelarna med att ändra grundlagen. Visst är det väl fantastiskt: Under OS i Sydney kommer presscentret att vara beläget i kreaturspaviljongen! Jag tycker att det är rätt passande. Skillnaderna mellan några tusen journali-

der de 16 dagarna festivalen pågår kommer landsbygden till stan. Utställningshallarna är fyllda med boskapsdjur och jordbruksprodukter från Australiens, och främst New South Wales, energiska farmare. Jag och min 8-åriga son beundrade äpplen och de flesta andra frukter, oliver, ost, boskapsdjur, hästar, katter, hundar, undulater, getter och åtskilliga andra djur och produkter. Vi såg pumpor i alla storlekar, men ingen så stor som utställningens rekord, 228 kg. Det rekordet har nu stått sig i sex år. Alla utställningar har en seriös sida med bedömning av de utställda objekten. Ungefär 35 000 bidrag har domarna att bedöma i allt från sockerkakor, lapptäcken och prinskorv till fårull och fullvuxna tjurar. Att besöka Påskfestivalen är en riktig Sydneytradition med hundratusentals besökare. De flesta kom med tåg, och det var bra för tågbolaget. Den nya OS-stationen invigdes och nu kommer man att finslipa transportsystemet inför OS. Den dagen vi var där flöt det hela väldigt smidigt, så det ska nog fixa sig till OS. Själva OS-stadion är inte färdigbyggd ännu,

Australiens starkaste. Under en längre tid förvärrades förhållandet mellan arbetsgivaren och hamnarbetarnas fackförening. Arbetsgivaren, ett stort stuveribolag, sa sig sedan ha fått nog och avskedade en dag i april samtliga 1 400 anställda. I stället erbjöd de anställningskontrakt till icke fackföreningsanslutna stuveriarbetare. Demonstrationer, bojkotter och mycket bråk följde. Kampen ses som betydelsefull för fackföreningarnas framtid i Australien. Ska detta bli slutet för de starka fackföreningarna eller ska arbetsgivarna lära sig att leva med och förhandla på fackföreningarnas villkor?

Nyligen blev jag cykelägare för första gången sedan jag kom till Australien för snart nio år sedan. Att cykla är betydligt ovanligare här än i Sverige. När jag gick in i en cykelaffär och sa att jag ville se på en cykel åt mig själv frågade expediten om jag kunde cykla. I svenska vuxna öron låter den frågan ganska dum, men det är den inte här. Som cyklist lever man ganska farligt i Australien. Bilförarna är tyvärr inte alls lika hänsyns-

fulla mot cyklister som man är i Sverige. Mindre än 1% av Sydneys befolkning cyklar till jobbet. De flesta åker i stället buss och tåg eller kör bil. Det finns väldigt få cykelbanor, så de flesta tycker helt enkelt att det är för farligt att cykla. Mitt i sommaren är det nästan för varmt att cykla. Men nu på vintern, och faktiskt större delen av året, är det väldigt skönt att få ut och sträcka på sina svenska ben. Cykling ses som en seriös sport. Ska man cykla förväntas man vara iklädd cykelshorts, cykel-T-shirt, cykelhandskar och naturligtvis cykelhjälm, för det är det lag på. Jag har dock inte köpt alla dessa tillbehör, utan jag tänker med hjälm på huvudet och livet i behåll cykla på någon av de få cykelbanor som trots allt finns. Så cykla mera och glada hälsningar från Sydney!

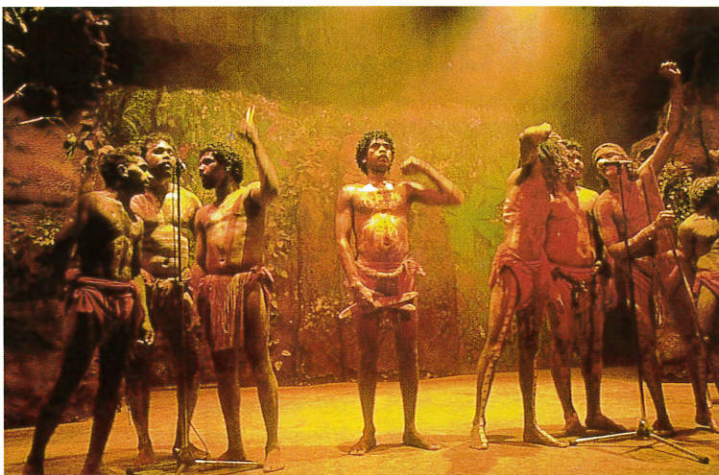
Eva White

Inför nästa årsfolkomröstning vill de flesta av australiensarna ha en ny flagga, åtminstone av tidningarnas läsarundersökningar att döma. Organisationen Ausflag anordnade en tävling och fick in 2 500 olika förslag. Av dessa valde man ut 100, och tillsammans med den nuvarande flaggan bad man läsarna rösta på den flagga de tyckte bäst representerade Australien i nästa århundrade. Drygt 22 000 av Sydney Morning Herald's läsare var med och röstade, och av dessa ville nästan 63% ha en ny design. Av de tio mest populära flaggorna hade sju ett tydligt aboriginskt inslag.

Tävlingen innebär naturligtvis inte nödvändigtvis att Australien kommer att få en ny flagga, men eftersom den nuvarande flaggan har Union Jack i ena hörnet är det inte troligt att man vill behålla den om Australien blir en republik. De olika förslagen till ny flagga hittar du på Ausflags hemsida:

www.ausflag.com.au

Aboriginisk dansgrupp. Foto: Australian Tourist Commission

Nytt kulturcenter

I april i år invigdes The National Aboriginal Cultural Centre i Australien. Kulturcentret, som är beläget i Darling Harbour, tros bli en av Sydneys huvudattraktioner. De besökande beräknas i första hand vara turister och internationella studenter, framförallt från Europa och Nordamerika. Centret kommer att drivas av aboriginerna själva och på deras villkor.

Över 300 olika aboriginiskulturer, från Morningtonöarna och Kimberley till Centralöknerna, visar konst, hantverk och genomför workshops tillsammans med turister.

På en teaterscen visar aboriginerna fem gånger dagligen upp sina traditionella danser. I konsthallen visas olika utställningar av kända och mindre kända konstnärer.

Kulturcentret kommer att vara öppet varje dag från kl 09.00-21.00.

Nya Zeeland värd för World Cup golf 1998

Nya Zeeland har blivit utvald som värd för en av världens mest prestigefyllda golf-tävlingar - World Cup. Tävlningen äger rum i november 1998 på banan Gulf Harbour som ligger norr om Auckland.

Sextiofyra golfare från 32 länder kommer till den 44:e World Cup of Golf. Greg Norman från Australien, Ernie Els från Sydafrika och Frank Nobilo från Nya Zeeland väntas delta.

Det finns över 400 golfbanor i landet, många med mycket spektakulär natur. Kelvin Heights på Sydön anses vara världens vack-

raste belägna, omgiven av snöklädda berg. Vid banan Arikia-pakapa i Rotorua finns pysande jord och bubblande lera, mitt i Nya Zeelands geotermiska region.

Tidningen Golf Digest utsåg Wairakei nära Taupo till en av världens bästa 100 golfbanor. Pararapaumu Beach Club utanför Wellington bedömdes också som en av världens bästa 100 banor av World Atlas of Golf Courses.

Nya Zeeland är dessutom ett av världens billigaste länder att spela golf i. Priserna varierar från NZD 5 upp till NZD 40 på de mest exklusiva klubbarna.

Svenska möbler i Sydney

Svenska möbler, tyger och glas är högsta mode i Sydney, Australien. Detta har inneburit att flera svenskar och även australier med svenska kontakter har etablerat affärer med skandinavisk inredningsdesign. Men konkurrensen dem emellan är stenhård och ingen vill nämna någonting om sin omsättning. Det enda som är säkert är att affärerna går bra.

1974 öppnade IKEA sitt första varuhus i Sydney. Den stora succén fick vänta på sig eftersom möblerna då ansågs för dyra för många men för "billiga" för de rika. Nu har sortimentet ändrats något och alla möblerna tillverkas i Australien. I dag har IKEA tre varuhus i Sydneyområdet och lokalerna börjar bli för små.

Inne är namnet på en annan butik med svenska möbler och bruksföremål som

kommer från Skandinavien. Vidare finns Funkis i Bondi Beach där du hittar allt från den enklaste pinnstol till Bruno Mathsson-fåtöljer. På samma gata ligger Swedish Möbler som säljer möbler från 1920-1950-talet och nästan granne med Swedish möbler ligger en annan svenskägd butik, nämligen Absolute Flooring. Många australier vill i dag byta ut sina heltäckningsmattor och då passade det utmärkt att etablera en affär som kan erbjuda trägolv istället - till Sydneybornas stora förtjusning.

Flera butiker kan erbjuda glas och porslin från Sverige. Orrefors Kosta Boda har egna butiker och affärer och i varuhuset Chase i förorten Chatswood kan du även få tag i Boda Nova Höganäs, Royal Copenhagen och Georg Jensen. Så upptäcker du i Australien att du skulle behöva en svensk present att ge bort, finns flera ställen att vända sig till!

Southern Reflections - australisk samtida konst

Under våren har man för första gången i Sverige kunnat se en stor samlingsutställning med samtida konst från Australien. Kulturhuset i Stockholm var första anhalt för utställningen med namnet *Southern Reflections*, sammanställd av Elisabeth Cross från Art Gallery of New South Wales. Tio konstnärer, alla bosatta och verksamma i Australien, men med högst skiftande kulturell bakgrund och uttrycksmedel, visar här några av sina verk. Utställningen koncentrerar sig på konst som skapats

under det senaste decenniet, med syftet att visa den mångfald som idag utgör kontinenten Australien. Den kulturella komplexiteten, invånarnas förhållande till jorden och landskapet samt den "europeiska" storstadens dominerande roll bildar utställningens teman.

Nu ska utställningen ut på turné i Skandinavien. I sommar kommer *Southern Reflections* att visas i Oslo, och i höst på Konsthallen i Göteborg. För närmare detaljer, kontakta Anna Palmqvist på Kulturhuset i Stockholm.

Caroline Williams är en av konstnärerna vars målningar ställs ut i *Southern Reflections*. Hennes små silkesklädda 1700-talsmän faller utför stora stup. Här: *The hammerclavier affect*, 1991-96.

Tillbaka till berget och drömlandet

Ända sedan jag var en liten pojke har jag slukat de, enligt min mening, alltför sparsamma berättelser och upplysningar som kommit från det avlägsna landet där "allt var omvänt".

Jag lovade mig själv den gången att när jag blev stor skulle jag resa till Nya Zeeland.

Tjugo år efter, 1988, gick drömmen äntligen i uppfyllelse. I åtta fantastiska veckor reste jag runt tillsammans med min fru och vår 2 ½ åriga dotter i detta förlovade land. Jag glömmer aldrig den fantastiska känslan som strömmade igenom mig när jag för första gången satte foten på nyzeeländsk mark. Under de åtta veckorna besökte vi bl a Fiordland som är en mycket stor nationalpark som ligger på Sydön. Vi blev helt betagna av den mycket vackra naturen här och speciellt av berget Mitre Peak som reser sig majestätiskt direkt ur havet.

I detta område blev vår nu åttaårige son till och när han föddes i Danmark fanns ingen tvekan om att han skulle få namnet Mitre efter det vackra berget. Ofta har våra samtal i familjen handlat om Nya Zeeland eftersom vår son ganska tidigt fick veta varför han kallades just Mitre.

En bild av det vackra berget hänger i hans rum och denna, tillsammans med våra berättelser och drömande blickar framkallade tidigt en lust hos honom att få resa till Nya Zeeland och berget Mitre Peak.

Förväntningarnas glädje

Drömmen om att få återse landet på andra sidan jorden började att ta form en grå oktoberdag 1996. Vi hade suttit och bläddrat i en turistfolder om Nya Zeeland och på framsidan fanns en stor bild av Mitre Peak. Vi var sålda - VI MÅSTE RESA DIT.

Jag hade en massa övertid att ta ut, sammanlagt 2 ½ månad, och dessutom hade jag semester. Min fru hade möjlighet att ta förädrarledigt i tre månader eftersom vår yngste son ännu inte fyllt nio år. Han och dottern på elva kunde resa på barnbiljett - skulle vi resa, skulle vi alltså göra det nu. På familjemötet denna oktoberdag kom vi överens om följande:

Vi åker till Nya Zeeland i början av februari till slutet av april nästa år. Vi firar Mitres åttaårsdag den 13 mars på toppen av berget Mitre Peak. Vi säljer bilen så snabbt som möjligt. Pappa tar ut övertid och semester och mamma ordnar med förädrarledighet. Barnens

veckopeng dras in och utbetalas senare i form av fickpengar i nyzeeländska dollars. Vi sparar in på alla möjliga sätt. Ingen pizza från Toni's och ingen kvällsmat på McDonalds och inga onödiga besök i leksaksaffären. Barnens skolgång ersätts under resan med undervisning i danska och matematik 1 ½ timme om dagen. Geografi, biologi, historia och

i Christchurch var betydligt mer behagliga än Bangkoks 30-35 grader. Det enda vi hade planerat hemifrån var att vi skulle bestiga sonens berg på hans födelsedag. Annars hade vi hela Nya Zeeland framför oss och vi kunde åka dit vi ville, uppleva underbara och vackra platser och bara göra det vi hade lust med.

verkar vara på Sydön (många är rödhåriga och Mc'are). Landskapet och klimatet i denna del av landet påminner också en del om Skottland och den största staden heter Dune-din, som är det gamla gaeliska namnet för Edinburgh.

När vi ankom till fjorden, fick vi resa ut till Mitre Peaks fot och därefter tog oss en helikopter upp till toppen. Häruppe, med en fantastiskt storlagen utsikt - jag får gånghud bara jag tänker på det - firade vi Mitres födelsedag med födelsedagssång, presentuppackning och tårtätning. Tårtan, som hade samma form som berget, hade turistbyrån ordnat.

Själva resan varade bara tre månader, men den sammanhållning och de upplevelser som hela familjen delade såväl före som efter resan, tror jag kommer att ha stor betydelse för resten av livet. Och det är inte så lite det.

Text och foto:
Jacob B. Markussen

Här står så födelsedagsbarnet Mitre på toppen av det berg han är uppkallad efter.

engelska inhämtas enligt naturmetoden.

Besluten från familjemötet genomfördes och även om det emellanåt var drygt att gå och cykla i regn och rusk, var det ingenting emot den enorma glädje som bredde ut sig i familjen. Förväntningarna steg allteftersom vi kunde räkna ner till tre månader - bara två månader - bara en månad och bara en vecka till avresa.

Ankomsten till Nya Zeeland

Efter tio dagar i norra Thailand och Bangkok ankom vi en skön sensommardag till Sydöns största stad Christchurch. Vi tyckte att de 20-25 graderna

Födelsedagen på berget

Hemifrån hade vi via den nyzeeländska turistbyrån tagit reda på hur man lämpligast kunde bestiga Mitre Peak. Berget ligger nämligen ganska avsides i den stora nationalparken Fiordland och det är inte möjligt att komma ut till det utan att åka över en fjord.

Turistbyrån sa att de gärna ville hjälpa oss och att vi skulle kontakta dem när vi ankom till Nya Zeeland. Till sist kom så den stora dagen och vi fick oss en fantastisk överraskning på Mitres åttaårsdag. Turistbyrån hade nämligen arrangerat en fantastisk dag för oss. Först kördes vi ut till fjorden. Chauffören som skjutsade oss var ursprungligen skotte, vilket de flesta

Hela familjen samlad framför berget Mitre Peak i Fiordland.

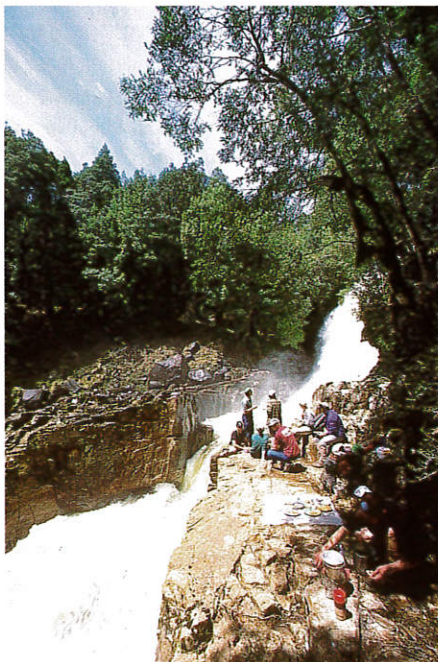
Klättring på Tasmanien

Nu har jag varit ifrån Sverige i tre månaders tid. Tiden har jag tillbringat på Tasmanien, ön av samma storlek som Götaland, placerad under kontinenten Australien - så långt från fosterlandet det går att ta sig. Jag tillbringar här tiden på soliga bergväggar av sandsten, när jag inte är i skolan. Skolan är belägen uppe på berget Nelson, söder om huvudstaden Hobart, med underbar utsikt över berget Wellington där man finner ett av de bästa klätterområdena i Australien: doloritklippa med ca 320 leder, utsikt över Hobart, och med The Organ Pipes bara 20 minuter med bil därifrån. Skolan är för övrigt klädd med klättergrepp på sina ställen och jag, tillsammans med 30 andra elever, blir varje vecka instruerad i bergsklättring som är en av de valbara kurserna. När kursen är avslutad är en tripp planerad upp till Coles Bay för att praktisera vad vi lärt oss. Det är en plats inte bara för klättrare: både campare och "bushwalkers" tar sig dit för att avnjuta den enastående naturen.

Naturen på Tasmanien är helt otrolig för att inte säga magnifik. Bil är dock ett måste för att ta sig till klätterklipporna då det varken går tåg, buss eller båt dit ut. Några andra klätterställen som får en att tappa andan är:

Sportklätterstället en bit utanför Adamsfield, ofta kallat detsamma, bestående av en mängd stora stenbumlingar, flera på en höjd av av 20 meter, utspridda på en kulle ca två timmars bilfärd från Hobart. Än så länge är bara fem bumlingar fullt utvecklade, men kilometer efter kilometer av orörd klippa sträcker sig åt varje håll, väntande på sin tur. Anmarschen är lite besvärlig p g a kullens branta lutning, men när du ser sagolandet från toppen förstår du varför du gjorde dig besväret att ta dig dit. Adamsfield är även utmärkt för "bouldering", klättring på låg höjd utan rep och säkringar, med en matta, s k crashpad, att falla på.

Sydkusten, ca en timme med bil från Hobart, är ett annat spektakulärt ställe

Tasmanien blir alltmer känt för sin vackra natur. Arkivfoto

med bl a pålarna Totem Pole, Candlestick och Moai placerade i havet. Även anmarschen till Moai är lite besvärlig, eftersom den består av en två timmar lång "promenad" genom skog. Sedan måste man med hjälp av rep ta sig ner för en vägg som man på tillbaka-vägen måste klättra upp för. Ett alternativ jag föredrar är att ta med ett par öl att erbjuda fiskarna i ersättning för en båttur på femton minuter. Ett enkelt sätt att spara energin till klättrandet.

Sist men inte minst: Frenchmans Cap. 400 meter fin klättring belägen i det vilda sydväst. För att ta sig hit måste man dock vandra i två dagar varav en i träskmark. Definitivt ett äventyr!

Ett mindre vackert ställe som mera påminner om en soptipp än ett klätterställe, men som erbjuder inspirerande klättring, är Fruehauf. Klippan ligger ca tio minuter med bil från Hobart centrum och är lätt att ta sig till. Här är klättringen ganska begränsad, de flesta lederna är mellan svårighetsgrad 20 och 27, d v s inget för nybörjare, men man behöver

heller inte bli alltför rädd. Det australiska graderingssystemet skiljer sig helt från det vi använder i Sverige. Australiska grad 24 är ungefär likvärdigt med skandinaviska -8.

Den bästa tiden för klättring och för att besöka Tasmanien i övrigt är under den australiska sommaren då klipporna är som torrast. Om det mot förmodan skulle regna är det bäst att stanna i stan, eftersom vädret nästan utan undantag är värre inåt landet. Besök istället ett av inomhusklätterställena. Hobart Indoor Climbing Gym har flest leder att välja mellan medan The Climbing Edge har en hel del bouldering. Båda "gymen"-inomhusställen kallas så - har genomtänkta, varierande

leder på väggar av olika vinklar och lutningar. HICG har även fem meter takklättring. De är belägna på avstickare från Elizabeth Street, The Edge närmare centrum än HICG.

På Elizabeth Street hittar du också affärer med klätterutrustning, guideböcker och klättertidningar med de senaste nyheterna, hetaste tipsen och

kändisprofiler. För vägbeskrivningar, svar på frågor och funderingar eller om du vill ha tag i en klätterinstruktör, ta dig till Elizabeth Street. Det är här du hittar klättrarna, förutom på bergen förstås.

Tasmanien har inga riktiga klättercelebriteter, d v s inga som är kända utanför Australiens gränser. Sam Edwards har figurerat i diverse klättermagasin runt Australien den senaste tiden. Den bästa klättraren är dock antagligen Grant Rowbottom, båda har klättrat grad 29. Det har även 16-åriga Vincent Day, Tasmaniens framtidshopp. Bästa bouldraren är 17-åriga Ben Auckland.

Det ska också sägas att vad som är nämnt i den här artikeln inte på lång väg är all klättring Tasmanien har att erbjuda och att tunnland av klippor är under utveckling. Den genomsnittliga sportklätteråldern på ön är relativt låg och många av kidsen är begåvade och på full framfart, såväl inom klättring som bouldering. (Snart kanske de till och med kan mäta sig med vår egen Said Belhaj.) Dessutom har Tasmanien inte ett enda klätterkafé - så om du funderar på att byta jobb, ta dig hit så fort som möjligt!

Lou Wallin

Utsikt över Cradle Mountain sett från Lake Dove. Foto: Robert Kandell

Sommartips!

Har du vägarna förbi Göteborg i sommar, har du möjlighet att se målningar med motiv från Sydneys stränder - ur konstnären Simon Andrews perspektiv.

Plats: **Galleri Ferm**
Karl Gustavsg. 13
1-14 juli

Bilar till salu i Australien

Stationscars och campervans säljes av danskar i Brisbane, Australien. Bilarna är nybesiktigade och körklara. Vi hämtar gärna upp i Brisbane. För fler upplysningar kontakta:

**Per & Helle Hansen, 374 Highlands Rd,
Eudio QLD 4554, Australien, Tel/Fax +61 7 547 892 36.**

Brev från Nya Zeeland

Gidday igen!

Här kommer en reseskildring från Nord- och Sydön, där jag också berättar om ett bröllop. Vi har gjort två långresor med motorcykeln sedan sist. Först till Kerikeri i Bay of Islands på Nordön för Allans dotters bröllop och sedan till Dunedin på Sydön för Ulysses (mc-klubbens) nationella årsmöte.

Den 20 januari åkte vi till Picton för att ta kvällsfärjan till Wellington. Det är den enda storstad jag skulle kunna tänka mig att bo i. Den har en smakfull blandning av gamla och nya hus. Vi sov över i ett hus från 1880. Det var soligt och fint dan därpå när vi gav oss av norrut mot det ensligt belägna Waiouru där den nyzeeländska armén har sitt träningsläger. Där har man byggt upp ett museum, som minne av nyzeeländarnas deltagande i de båda världskrigen, i en stor bunkerliknande byggnad. Museicaféet är, trots sin omgivning, trevligt och har fräsch mat, så vi lunchade där. När vi lämnade Waiouru började det regna och det fortsatte det med hela vägen till Kerikeri. Så längs Desert Road som går genom Tongariro nationalpark såg vi ingenting av de majestätiska vulkanerna Tongariro, Ngauruhoe och Ruapehu. Den senare är den mest populära skidorten på Nordön. Inte heller såg vi nåt av det karga men vackra hedlandskapet, som gett vägen dess namn. Bara regn och dimma. Då var det lite läskigt att åka motorcykel, dålig sikt och slirigt. Vi kom dock lyckligt fram till Auckland efter ca tio timmars resa, trötta, blöta och ömma i baken.

Jag hade nästan helt glömt hur tropiskt varmt det är i Auckland och inte blev det bättre när vi kom till Kerikeri, tvärtom. Resan dit dagen därpå gick bra, trots oerhört tät trafik. Det gäller att hålla tungan rätt i mun

på motorvägen ut ur Auckland. Det finns varken tid eller plats för några misstag. Det gäller att i högt tempo läsa rätt på skyltarna över de fyra olika filerna i varje riktning. Vi såg massor av vita kors längs vägen (dock inte på motorvägen). En påminnelse om den höga frekvensen trafikolyckor, trots att högsta tillåtna hastighet bara är 100 km/tim. Men Nordö-bilisterna körde nästan alla åt sidan och släppte förbi oss. Det är det inte många som gör på Sydön.

Bröllopet var ett mycket traditionellt sådant. Vigseln ägde rum i den ca 140 år gamla Mission House Church i Waimate North, som grundades av biskop Selwyn, en av de första missionärerna som landsteg på Nya Zeeland. Skillnaden mot ett traditionellt svenskt bröllop var att brudgummen och hans tre marskalkar stod framme vid altaret i väntan på bruden. Båda föräldrarna förde bruden till altaret, vilket är ovanligt även här. Bruden bar slöjan över ansiktet tills det var dags för kyssen. Själva vigselceremonin var mycket kort men ganska lik en svensk kyrkvigsel. Istället för en förlovningsring får brudgummen en vigselring. Präst, brudpar, en

täma och en marskalk skriver under vigselbeviset framme vid altaret. Det läggs ner mycket möda, tid och pengar på fotograferingen här. En fotograf var anlitad att ta "konstnärliga" bilder i sammanlagt fem timmar. Brudparet hade i förväg valt en plats utomhus där de, tärnor och marskalkar blev fotograferade. Under tiden åkte alla vi andra till mottagningen, som var under en markis i trädgården till brudgummens föräldrahem, och lyssnade på ett levande jazzband, drack champagne och åt "fingermat". När brudföljet anlände serverades middagen som buffé. Brudparet är mycket aktiva sportdykare på fritiden, så bröllopstårtan hade deko-

rerats med fisknät, snäckor, flaskpost mm. Men inuti var det den "gamla vanliga" fruktkakan under ett massivt lager av marsipan och glassyr, typ "Christmas cake". Traditionsenligt ska brudens föräldrar betala hela kalaset, men tack och lov är det mer vanligt i dag att man är fler som delar på den tunga bördan. Den totala kostnaden ligger vanligtvis mellan 40 000 och 60 000 kr.

På hemvägen besökte vi Treaty House i Waitangi, som ligger nära Pahia. Det är den historiska platsen där de flesta av maori-hövdingarna skrev under ett avtal med den engelska kronan den 6 februari 1840 och som fortfarande har en sådan kontroversiell politisk betydelse. Nu är huset där det skedde ett museum, väl värt ett besök.

Den 19 februari var det dags att hoja till Dunedin. Vi var fyra motorcyklar som tog vägen till Christchurch via Arthur's Pass. Vädret var soligt men lite kyligt. Det blev frukost i Murchison på vårt stamlokal och sedan via Reefton till Stillwater och via Lake Brunner, där vi åt lunch, till

Jacksons. Stannade lite

Platsen för Dunedin-rallyt låg i stadsdelen St Kilda nära stranden. Rallyt var en alltigenom trivsamt upplevelse och mycket välorganiserat. De 450 glänsande maskinerna som kom var en imponerande syn. På lördagen gjorde vi en utflykt till Taleri Mouth tillsammans med ett 30-tal andra knuttar och spåttor. Vägen dit var paradiset för en motorcyklist, med långa, backiga raksträckor som kittlade i magen och skönt kurviga kustvägar med havet dånande i öronen. Platsen är Taieri-flodens mynning ut i havet.

För att undvika den långtråkiga raksträckan tillbaka till Christchurch på söndagen, tog vi en liten omväg över Fairlie och Geraldine, den så kallade Inland Route. Vi lunchade i "The Farm Barn" med en vidunderlig utsikt över bergen i närheten av Fairlie. Fantastiska ull- och skinnvaror frestade ikapp med födan. Sedan gick vägen längs Rakaia Gorge, ett vackert och spännande landskap. Vi sov över i Christchurch. Kraftigt regn var förvarnat i inlandet, så vi hoppades slippa ifrån det genom att köra ostkusten upp. Det gjorde vi ända tills vi kom till Marlborough. Där vet vi att vi alltid måste vara beredda på kraftiga vindar, men nu mötte oss även regnet. De annars så brunt torra kullarna var översköljda och bildade snabbt vattenfall överallt. På vissa ställen drog vattnet med sig både lera och annan bråte över vägen. När vi kom till Blenheim stannade vi vid en bensinstation mitt i stan för att byta till torra kläder, men gatorna var vattenfyllda så vi fick vada till dörren. När vi senare åkte över Pelorus River, som är ett mycket populärt badställe på södra Sydön, såg vi bara forsande bruna vattenmassor och stora trädgrenar som kom farande. Det är fascinerande hur snabbt Moder Natur kan förändra ett paradiset till något så kaotiskt. Behöver jag säga att vi sov gott när vi kom hem igen?

Annika Ohlson-Smith Nelson

Bildtexter

foto nr 1:

Tillbaka på Moeraki Beach tre år efter första träffen. Romantik på kulformade klippor.

foto nr. 2:

Detta välkomnande ansikte möter besökare i "The Meeting House" i Waitangi Marae.

Klimat, arbete & studier - tre vanliga frågor

Det finns många funderingar när det gäller Australien och Nya Zeeland. Här presenterar vi **tre** mycket vanliga frågor:

När är den bästa tiden att åka till Australien respektive Nya Zeeland?

Det finns ingen bästa tid för hela Australien, utan det beror på vart man vill åka. På andra sidan jordklotet är årstiderna helt motsatta våra. Sommarens sträcker sig från december till februari och vintern från juni till augusti. I Australien finns tre klimattyper: tropiskt, subtropiskt och tempererat. I den norra delen som ligger i den tropiska zonen förekommer bara två årstider: regnperiod och torrperiod. Northern Territory och norra Queensland rekommenderas att besöka under vintern när det inte regnar, i alla fall inte i några större mängder. Vad gäller den södra delen av Australien föredrar de flesta att åka dit under sommarhalvåret, d v s oktober till april, då temperaturerna är varma och behagliga. Cairns i norra Queensland har i januari en maxtemperatur på 31° respektive 26° i juli månad. Melbourne i Victoria har en maxtemperatur på 26° i januari respektive 13° i juli.

Även för Nya Zeeland gäller: när det är sommar i Norden är det vinter i Nya Zeeland. Klimatet kan dock variera

inom korta avstånd. Den norra delen ligger i subtropikerna och resten av landet har tempererat klimat, med undantag för bergsområdet på Sydön som är subarktiskt. Nordön har ett mer behagligt och mildt klimat än Sydön. Under vintern, som är betydligt mildare än vår i Skandinavien, snöar det i bergstrakterna på båda öarna, särskilt på Sydön. Aucklands medeltemperatur i januari är 21° och i juli 11°. När det gäller Christchurch på Sydön ligger temperaturen under dessa månader på 16° respektive 6°.

Kan jag åka och arbeta under en kortare tid i Australien/Nya Zeeland?

Nej, Sverige har tyvärr inget avtal varken med Australien eller Nya Zeeland när det gäller arbetsvisum för en kortare tid. För att arbeta i länderna krävs att man har ett arbetstillstånd. För att få arbetstillstånd som svensk krävs först och främst att man har en arbetsgivare. Arbetsgivaren ska i sin tur motivera för immigrationsmyndigheterna varför just en svensk medborgare ska anställas. Vid ett godtagande kan processen fortskrida.

Ansökan kan dock inte göras i Australien, utan måste göras utanför landet, helst i Sverige. Däremot kan du i Nya Zeeland ansöka om ett arbetsvisum på plats. Att få ett arbetstillstånd

är en relativt lång och komplicerad process.

Ett annat typ av arbete är volontärarbete. Vi på Vänskapsföreningen samarbetar med två volontärorganisationer: ATCV i Australien och NZWT i Nya Zeeland. De här organisationerna arbetar för att förbättra miljön och bevara de inhemska växt- och djurarterna. Vanligtvis arbetar man i perioder på fyra eller sex veckor. Arbetet kan bestå av att plantera träd, bygga broar, rensa stigar och göra det bättre för de vilda djuren. Kanske en idé för dig som vill börja din resa med att träffa nya människor från andra delar av världen, uppleva något annorlunda och spara in lite av reskassan? Det behövs inget arbetstillstånd för att delta i dessa projekt.

Jag är intresserad av att studera i Australien eller Nya Zeeland - hur gör jag?

Vänskapsföreningen samarbetar med Monash University i Melbourne - Au-

stralien's största universitet. De har utvecklat ett program, *Study Tracks*, speciellt för skandinaviska studenter som vill läsa en termin/ett läsår i Australien. För att ansöka till detta program krävs att du läst ett år på universitet; har du inte det är du naturligtvis ändå välkommen att studera på Monash. Kontakta oss gärna för mer information.

Vi har även adresser till övriga skolor och universitet i Australien och Nya Zeeland, samt förteckningar över de kurser respektive skola kan erbjuda. Vi vidarebefordrar gärna denna information till dig; därefter kan du själv skicka efter skolans prospekt.

Vänskapsföreningen samarbetar även med ett antal språkskolor i Australien och Nya Zeeland. Vårt nya språkskoleprogram bjuder på spännande kombinationer. Vad sägs om att gå på dykkurs samtidigt som du studerar engelska?

Text: Karin Ek

Reskompisar mm

Ungdomlig manlig pensionär letar efter en reskompis till Australien och Nya Zeeland för en tid av ca 2 månader. Intresserad av natur mm. Resan är tänkt att äga rum i slutet av året. Boende: på vandrarhem för att hålla kostnaderna nere. Svar till: "Nyktarist och ej rökare"

Äventyr 98-99. 29-årig kille söker resekompis för långresor till Australien, Nya Zeeland och USA. Vi bor och reser budget. Skriv till Lars-Erik Berg, Kubikenborgsgatan 14D, 854 63 Sundsvall.

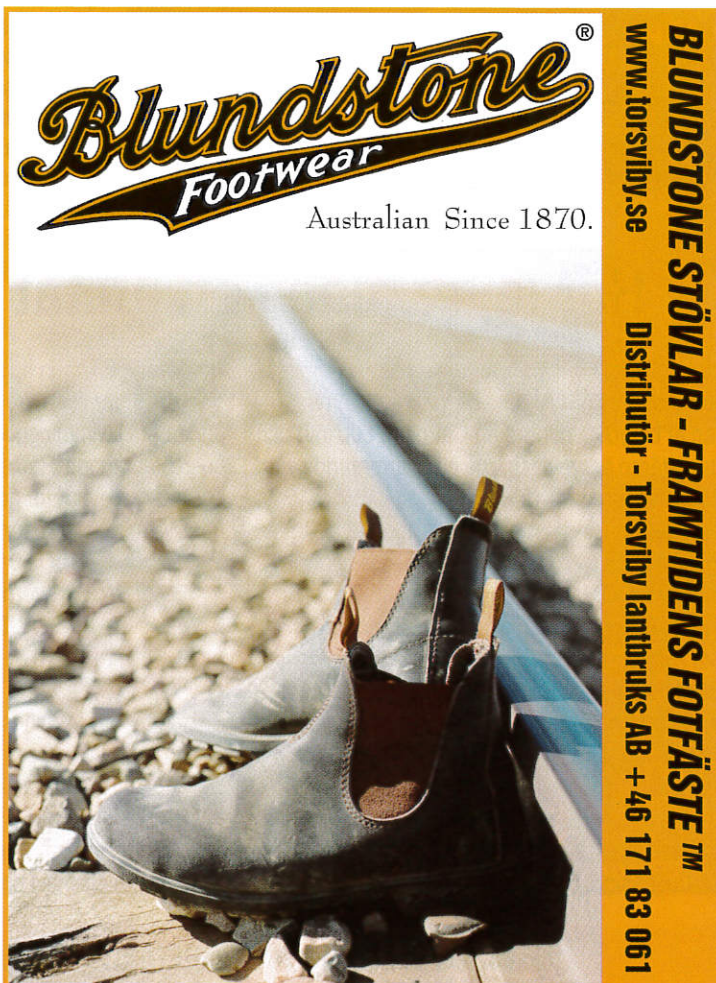
Är en 19-årig tjej som ev tänkt resa till Australien i sept el okt 98, ca 2 mån, för att jobba som volontär (utgångspunkt Sydney el Brisbane) och resa lite (Sydney, Broken Hill, Canberra,

Melbourne...). Vill gärna få kontakt med medresenär för hela/delar av resan. Obs! Inget bestämt, öppen för nya idéer om resrut/tid. Karin Åström, Urbergsterassen 12, 802 62 Gävle.

Lärare skulle vilja tala med någon som kommer från, har bott i eller har besökt Auckland, NZ, för att höra om Era erfarenheter, intryck mm. Kontakta: David Murphy, Åsögatan 110 (1 tr), 116 24 Stockholm.

E-mail: radiomurphy@hotmail.com. Fax: 08-462 94 30. Tel: 08-641 41 27.

Guldkusten (nära Brisbane) - rum i familjehus med tropisk trädgård, nära havet. AU\$20/natt med frukost. Kontakta Karl Eriksson, 2 Collins Crescent, Benowa QLD 4217, Australien. Tel: +61 7 5539 3316.

Blundstone®
Footwear

Australian Since 1870.

BLUNDSTONE STÖVLAR - FRAMTIDENS FOTFÄSTE™
www.torsviby.se
Distributör - Torsviby lantbruks AB +46 171 83 061

Från regnskog till rev

Stora barriärrevet står helt naturligt överst på listan när Australien ska besökas. Revet ligger närmast kusten vid Cairns och härifrån finns många möjligheter att åka ut till revet och även det bergiga högländet. Planerar du att förlägga några dagar i Cairns är det en god idé att överväga om du vill bo på ett sådant sätt att du har nära till allt eller om du hellre vill bo i Port Douglas som har något helt annat att bjuda på. Var beredd på att luftfuktigheten är hög under regnperioden från november till april.

En stad med växtvärk

Cairns är en av Australiens snabbast växande städer med ett invånarantal på 93 000. Det är en turistmagnet med allt man kan tänka sig. Här finns butiker, restauranger, marknader av alla de sorter och ett synnerligen aktivt nattliv. I Cairns finns en mängd aktiviteter och sevärdheter och vad man än väljer att göra, tar det inte lång tid att ta sig dit. Vill du enbart ligga på stranden, ska du emellertid inte bo i Cairns.

I Cairns vill vi framförallt rekommendera Rihga Colonial Club Resort och Cairns Queenslander. Du ska välja Rihga Colonial Club Resort om du vill få uppleva den speciella "resortatmosfären". Rihga Colonial Club Resort ligger 6 km från centrum och är omgivet av 4 hektar tropisk trädgårdsanläggning med konstnärligt utformade swimmingpools och det finns också möjlighet att utöva en lång rad sportgrenar. Bussar går till centrum varje timme kl 08.00-18.00. En övernattningskostar

AUD 55 per person i dubbelrum (standardrum) och inkluderar transport från Cairns flygplats t/r. Vi kan också erbjuda ett paket med tre övernattningsnätter på Rihga Colonial Club Resort och två heldagsturer. Den ena turen går med katamaran till det yttre revet och den andra går i en helt annan riktning, nämligen till Kuranda i regnskogen som ligger väster om Cairns. Resan föregås med Skyrail Rainforest Cableway. Resan tillbaka till Cairns går med det berömda veteranåket. Detta paket kostar **AUD 418** per person i dubbelrum.

Studiorum är rymligare och är oftast bättre utrustade. Rihga Colonial Club Resort erbjuder studiorum för ett specialpris på **AUD 65** per person.

Cairns Queenslander ligger på gångavstånd från centrum och är ni flera som reser tillsammans är Cairns Queenslander ett bra val. Hotellet består av fullt utrustade lägenheter med bl a matlagningsmöjligheter. I lägenheterna finns plats för fyra eller fler personer.

En övernattningskostar **AUD 50** per person t o m den 30/6 och från 10/10 - 31/3. Mellan 1/7 - 9/10 är priset **AUD 63**.

Här lever man i ett annat tempo

Du kan också välja att resa lite längre norrut till Port Douglas som ligger 64 km från Cairns. Staden är betydligt mindre än Cairns (3 800 inv) och atmosfären är provinsiell på ett charmerande sätt. Här finns samma utfärds möjligheter som i Cairns men det tar för det mesta lite längre tid att ta sig till olika ställen - fränsett om du ska besöka Cape Tribulation. Det finns bra bussförbindelser till/från Cairns och det kostar ca **AUD 15** per person att åka i enkel riktning. Port Douglas är känt för sina kritvita sandstränder som sträcker sig sex kilometer ut mot horisonten. Är du mer inne på att få avkoppling, ska du med andra ord resa till Port Douglas.

Ett par dagar på Radisson Treetops Resort är en förstaklassig upplevelse och en lisa för själen.

Hotellanläggningen ligger mitt inne i regnskogen och de gigantiska tropiska träden omger den underbara swimmingpoolen - och mitt i finns utomhusrestaurangen. Radisson Treetops Resort ligger bara några minuters promenad från den trevliga Four Mile Beach. Resortet arrangerar transport till/från Cairns för **AUD 30** per person. Barn under 12 år åker gratis. En övernattningskostar på Radisson Treetops Resort **AUD 87** per person i dubbelrum t o m den 31/10 och därefter **AUD 78**.

En annan övernattningsmöjlighet i Port Douglas är Nimrod Apartments som ligger i lugna omgivelningar två minuters promenad från stranden och på cykelavstånd från centrum (7-8 km). Här finns små och stora lägenheter och en övernattningskostar från **AUD 47** per person i delat dubbelrum.

RING TILL VÄNSKAPSFÖRENINGENS RESEAVDELNING I GÖTEBORG 031-774 00 75

Världens största korallrev

En tur till revet är ett måste och en fantastisk upplevelse. Oavsett om du gillar vatten eller inte, bjuder en båttur på en hel rad spännande upplevelser. Älskar du att bada bör du prova på att dyka eller snorkla. En helt ny värld öppnar sig med fiskar och koraller i fantastiska former och färger. Det är som att befinna sig i ett jättestort akvarium.

Tillhör du dem som på inga villkors vis vill doppa huvudet under vattnet, behöver du ändå inte undvika vattnet. Samma akvarieupplevelse kan du få genom att besöka båtens undervattens-

observatorium. Här får du verkligen känslan av att befinna sig under vattnet - utan att vara det.

Naturligtvis finns också möjlighet att under dagens lopp kunna sola på båten, t ex vid swimmingpoolen. Det finns också restaurang m m. Med andra ord bjuder en dagstur på många möjligheter. Problemet är bara att välja!

En dagstur till revet kostar **AUD 130** för en vuxen och ca **AUD 65** för ett barn. Familjepris är **AUD 325**. I priset är morgonkaffe, en stor lunch och snorkelutrustning inkluderat.

Upplevelser på land

Cairns är en av de städer där du inom ett rimligt avstånd kan uppleva Australiens många kontraster. Väster om Cairns ligger det vackra Atherton Tablelands med regnskog, vattenfall och sjöar. Längre västerut börjar vildmarken och norrut ligger halvön Cape York som är ett av de mest orörda områdena i Australien.

Nästa dag koncentrerar du dig på upplevelser på höglandet Atherton Tableland. Du får bl a följa med på bushwalk vid Josephine Falls, till Palmerston National Park där Tchupala Falls imponerar och till Milla Falls där ni kopplar av med en simtur och barbeque.

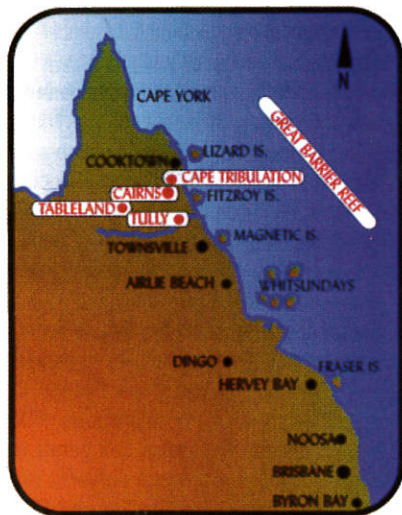
Tredje dagen går turen till det yttre revet med möjlighet att snorkla och dyka i det färgrika korallrevet. Sista dagen går turen till Cape Tribulation National Park. På väg norrut stannar vi i den lilla staden Mossman, sedan är det slut på civilisationen. Daintree River är en av de få regnskogsfloderna i världen som finns bevarade. Floden är också känd för sitt stora bestånd av saltvattenskrokodiler, som du kan stifta närmare bekantskap med genom en båttärd på floden. Sedan är det dags för bushwalk!

Detta Cairns Budget Buster Package kostar från **AUS 450** per person och inkluderar tre övernattnings i delat dubbelrum, sightseeing/aktiviteter och tre luncher.

Stora barriärrevet på programmet, och den sista dagen får du följa med på en båttur på Daintree River och på en bushwalk vid Mossman Gorge.

Denna tur kostar **AUD 215** per person och inkluderar två övernattnings (sovsal) och all transport samt utrustning.

Båda turerna har avgång varje dag - ring oss om du vill veta mer om dessa eller andra turer.

Det finns ett stort urval av arrangerade turer med utgångspunkt i Cairns och här följer ett par exempel från Raging Thunders program. Raging Thunder har specialiserat sig på turer med actionpräglade aktiviteter och annorlunda upplevelser och åldern är inget hinder för att kunna följa med i aktiviteterna.

Cairns Budget Buster Package

Detta paket består av fyra heldagsturer med övernattnings i Cairns. Första dagen går under temat "wet & wild" - turen går till Tully River där du får delta i white water rafting.

Tribulation safari

Raging Thunder har också en tredagars tur som börjar/ slutar i Cairns och går till Cape Tribulation nationalpark med två natters övernattnings i PK:s Jungle Village. När mörkret sänker sig den första kvällen får du följa med på en tur som ger dig tillfälle att se de olika nattdjuren. Hela nästa dag står

Vingårdar i Sydaustralien

Vin har framställts i Australien nästan sedan de första invandrarna kom hit, och i exempelvis South Australia väntar många goda vinupplevelser. Det kan Kurt Schmidt från Vänskapsföreningens kontor i Holstebro berätta mer om. Han har precis varit på studieresa, bl a i Sydaustralien, som producerar ca 60% av Australiens vin.

Barossa Valley ligger ca 1½ timmas körväg från Adelaide och är Australiens mest kända vindistrikt. Geografiskt sett är det ett litet och koncentrerat område. Det var här tyska invandrare planterade kontinentens första vinstockar på 1840-talet. Även utanför Australiens gränser är områdets vin mycket känt, och det är det område i Australien som lockar flest turister. Det finns ca 60 vingårdar i Barossa Valley och många möjligheter att komma in och smaka på produkterna.

Kurt Schmidt var också i MacLaren Vale, som ligger ca 45 minuters körväg söder om Adelaide.

Här är vingårdarna mindre och atmosfären inte lika kommersiell. Vinodlarna är mycket tillmötesgående och berättar gärna om sina viner, som framställs på traditionellt vis. Druvorna plockas t ex fortfarande för hand i MacLaren Vale. Vinet distribueras framförallt lokalt.

Kurt Schmidt besökte bl a Wirilda Creek Winery, som har en liten mysig restaurang - rekommenderas! Det är också möjligt att övernatta på Wirilda Creek Winery. Avsätt eventuellt en dag till en cykeltur i detta inbjudande och bördiga område, där trafiken är mycket begränsad. Cyklar kan hyras på Wirilda Creek Winery.

Ska du till Adelaide är det alltså en god idé att ta en avstickare till Barossa Valley eller MacLaren Vale. I vårt kör-själ-v-program finns bl a förslag till en fyra-dagars vintur med början i Adelaide.

Spännande drömmesor med svensk reseledare

NYA ZEELAND 26/11-16/12

Du flyger med SAS och Air New Zealand och kommer att få uppleva både Nord- och Sydöns kontraster. Resan börjar i Auckland med en stadsrundtur, sedan får du delta i Svenska Föreningens midsommarfest. Resan går sedan norröver till Bay of Islands som bjuder på härlig natur med orörda vita sandstränder, idylliska öar och många bukter och vikar.

Nästa etapp blir Waitomo Caves, droppstensgrottor där tusentals lysmaskar bildar en stjärnhimmel, vilken är den stora sevärdheten. Rotorua är en annan given ort som ingår i programmet. Här finns kokande lerpölar som bubblar och sjuder i underjorden, gejsrar som sprutar flera meter upp i luften och svavelhaltiga källor som avger en mycket speciell doft...Maori-kulturen är mycket viktig i detta område och du kommer att delta i en maorisk "hangi" med efterföljande konsert.

Dags för Sydön, där första stoppet blir Christchurch, som bl a är känt för sina fina parker. Resan går sedan mot Queenstown där många olika aktiviteter står på programmet. En oförglömlig båttur på Milford Sound i nationalparken Fiordland är att minne för livet. Efter detta går resan vidare till de mycket kända glaciärerna Franz Josef och Fox som ligger i en mycket ovanlig omgivning - nämligen grön och frodig regnskog. Här finns möjlighet att gå med på en vandring.

För denna tur betalar du endast **SEK 35 050:-** och inkluderat i priset är både flygresan, nästan alla måltider, logi, busstransporter, rundturer, svensk reseledare, skatter och avgifter.

AUSTRALIEN 16/10-8/11

Du reser med SAS och Qantas till exotiska Singapore där första stoppet sker. Efter detta flyger du vidare till Perth i Western Australia, som är känt för sina vackra vildblommor och för sina klippformationer, t ex the Pinnacles och Wave Rock.

Flyget går vidare till Australiens hjärta "den röda öknen". Där får du bl a chans att titta på urbefolkningens klippmålningar, uppleva solnedgången över Ayers Rock, och vara med om en äkta grillkväll "Aussie BBQ". Alice Springs står sedan på programmet och här får du bl a besöka på en

telegrafstation och basen för Royal Flying Doctor Service.

Nästa anhalt är Cairns i Queensland som lockar med sol och sommar året runt. Här bjuds du på en resa med veterantåg till orten Kuranda. På denna tur får du se en aboriginsk dansupvisning. En annan utflykt går till Cape Tribulation där du upplever Australiens mest orörda regnskogar med lianer, palmer, jättestora ormbunkar och floder med gott om krokodiler. Naturligtvis ingår en båttur till Stora barriärrevet, där du kan snorkla eller simma runt bland färgsprakande fiskar och koraller.

Sedan är det dags att göra ett besök i Australiens metropol, Sydney. Här följer ett gediget program med bl a ett besök på Sydney Opera House, Chinatown, Harbour Bridge samt Darling Harbour. Du besöker också den gamla stadsdelen The Rocks, där lunch serveras ombord på det välkända segelfartyget "Bounty". En dagstipp går till Blue Mountains nationalpark. Det finns flera tillfällen till att vandra runt på egen hand, bl a i Sydney där du har en dag på egen hand.

För hela turen betalar du endast **SEK 36 500:-**, (ca 1 500 kr/dag), och inkluderat i priset är både flygresan, nästan alla måltider, logi, busstransporter, rundturer, svensk reseledare, skatter och avgifter.

Vill du garantera dig en plats rekommenderar vi att du bokar snarast.

Vi har ett specialprogram om drömmesorna som vi gärna skickar till dig.

Du är välkommen att ringa oss !

RING TILL VÄNSKAPSFÖRENINGENS RESEAVDELNING I GÖTEBORG 031-774 00 75

Nya Zeeland runt i husbil

Nu kan drömmen om att
resa till Nya Zeeland gå i
uppfyllelse.

Maui hyr ut husbilar på Nya Zeeland och erbjuder
Vänskapsföreningens medlemmar fantastiskt låga
priser på hyra av husbil. Ditt livs upplevelse kom-
mer bara att kosta

11 730:-

För det priset får du både en flygbiljett med Air New Zealand tur/retur och en 14-dagars hyra av en husbil för två personer. Erbjudandet gäller till den 20/11 98, och du måste starta i Christchurch och sluta i Auckland. Priset är exklusivt skatter, försäkringar och färgebiljett.

Plats för hela familjen

Det finns husbilar med plats för två, fyra eller sex vuxna. Standardutrustningen inkluderar bl a varmt och kallt vatten, värmeelement, kokplattor, kylskåp och radio. De flesta modeller har också kemisk toalett, dusch och mikrovågsugn, men det gäller inte den modell som omfattas av ovanstående erbjudande.

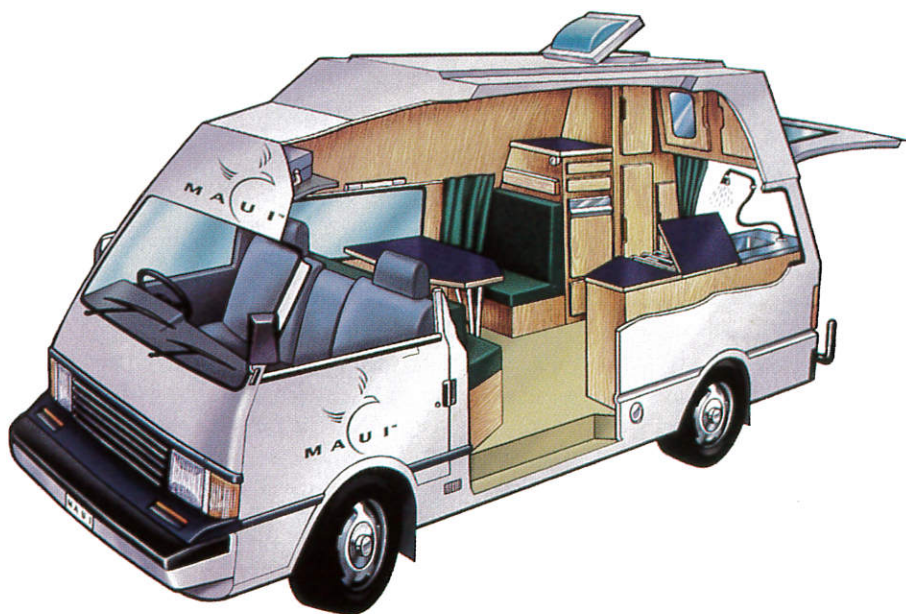
Allt med på resan

Hyr du en husbil får du inte bara ett transportmedel, utan också i stort sett allt du kan tänkas behöva under resan. I köket finns servis, grytor, pannor, skärbrädor, konservöppnare, kaffe- och tekanna mm, såväl som vattenslang, borste, sopkvast och skyffel. Det finns kuddar, filtar (eller sovsäckar), sängkläder, handdukar, toalettpapper, rengöringsmedel till toaletten, tändstickor, brandsläckare och en fylld gastub.

Därutöver kan följande hyras:

Campingbord	NZ\$ 20
Campingstol	NZ\$ 10
Parasoll inkl fot	NZ\$ 20
Bilstol för barn	NZ\$ 10

Kom ihåg att dessa saker måste förbeställas.

Värt att veta

- ◆ Maui sörjer för att du blir hämtad på flygplatsen.
- ◆ När man hämtar en Maui-husbil bör man avsätta en timme till instruktion.
- ◆ Vid avlämning ska man också avsätta en timme till genomgång då bl a bensinen kollas.
- ◆ Avhämtningsplatserna i Christchurch och Auckland har öppet från 07.00 - 18.00, vilket betyder att man inte kan komma och lämna bilen kl 17.55.
- ◆ Om du väljer att starta och sluta på samma ställe, kan Maui-kontoren gratis förvara det bagage du inte har användning för på resan, och exempelvis resväskor som är svårt att få plats med.
- ◆ På avhämtningsplatserna finns det möjlighet att ta sig en uppfriskande dusch - kan vara skönt före eller efter en lång flygresä.
- ◆ Spara kvittona när du tankar, så får du en liten present från Maui när resan är slut.
- ◆ Bensin kostar ca NZ\$ 0.90 per liter och diesel NZ\$ 0.55 per liter.
- ◆ Det kostar NZ\$ 8-15 per person att övernatta på en campingplats, vilket inkluderar ström och användning av faciliteter.
- ◆ Du kan räkna med livsmedelspriser på ungefär samma nivå som i Sverige.

RING TILL VÄNSKAPSFÖRENINGENS RESEAVDELNING I GÖTEBORG 031-774 00 75

LARS WALLIN
ERIK DAHLBERGSGATAN 38
451 31 UDDEVALLA

18276

Aktuellt från Australien

Urbaniseringen håller i sig

Under 1996-97 flyttade fler människor till New South Wales än till någon annan stat i Australien. Statistiken visar att invånarantalet i nämnda stat ökade med 69 600, och de flesta av dessa människor bosatte sig i någon av Sydneys förorter. Victoria drog till sig 45 000 nya invånare; Queensland 62 500 - de flesta av dessa bosatte sig i Brisbane och på Guldkusten. De mindre samhällena ute på landet minskade däremot betydligt i invånarantal.

Stekhet höst

Ännu sent i mars uppmättes temperaturer på närmare 40°C på Australiens östkust. Det är ovanligt högt för att vara på hösten. De torra förhållandena medförde ökad risk för bränder. En brand, troligen anlagd, förstörde 3 000 hektar och sex hus i Trentham, Victoria. I Sydney hjälpte frivilliga till i helikopternas kamp för att släcka en brand som förstörde nästan 300 hektar i Marra-marra nationalpark norr om Hornsby. På Tasmanien uppstod ett antal bränder på områden som p g a brantheten gjorde dem svåråtkomliga. Även Canberra drabbades av flera gräsbränder. Meteorologerna förutspår att det efterlängtrade regnet kommer att nå östra Australien i maj eller juni.

Fler bilar i Sydney

Sydneyborna verkar ha övergivit busen till förmån för bilen. Sedan 1991 har det skett en 13% minskning i antalet människor som använder sig av det kommunala transportnätet, medan antalet bilister ökat med 10%. Trafikstockningarna i Sydney har gjort att rusningstiden nu varar i hela åtta timmar under vardagarna. Enligt en undersökning kommer - om trenden håller i sig - transporttiderna vara sex gånger längre år 2016. Redan nu är faktiskt jogging det snabbaste sättet att ta sig fram genom de centrala delarna av stan.

Vägarna till Milford Sound kommer att bli förbättrade inom den närmaste framtiden. Arkivfoto

Aktuellt från Nya Zeeland

Heta vindar

Det har varit en het sommar i Nya Zeeland. I februari, när hela landet svettades i de tropiska vindarna, uppmättes rekordtemperaturer. Genomsnittstemperaturen för hela landet låg på 19,6°C - det är 2,5° över det normala för februari.

Långvarigt strömbrott i Auckland

I februari drabbades Nya Zeelands största stad av ett strömbrott som varade i nästan en månad. Kablarna som för elektricitet till de centrala delarna av staden brast, och många företag i Auckland blev tvungna att antingen stänga tills strömmen kom tillbaka eller flytta till andra delar av stan som inte hade blivit drabbade av strömbrott.

Auckland University tvingades stänga, rättgångar fick hållas i hotell utanför centrum, och "nödström" drogs in till bl a sjukhus och Radio New Zealand för att dessa skulle fungera. Extra polisstyrkor kallades in för att patrullera på gatorna i city, och inspektörer från hälso- och sjukvårdsmyndigheten kontrollerade så att restaurangerna förstörde all mat som inte kunde förvaras korrekt.

Karriär som kameljockey kanske?

I det lilla samhället Boulia i västra Queensland har man startat en jockey-skola för de som vill bli professionella kamelryttare. Skolan heter Australian Camel Farm, och är det första kamelskolan i Australien som ordnar professionell träning i kamelkapplöpning.

Skolan är öppen för alla äventyrslystna med kamelintresse. Kurserna kostar AU\$ 750, varar i sju dagar och inkluderar träning på bana, lektioner i utfodring och näringslära, sadelvård, ryktning och inridning. Måltider och utrustning ingår.

Vid veckans slut är de nyutexaminerade jockeyerna kvalificerade att delta i den internationella tävlingen Boulia Desert Sands 2000. Tävlingen äger rum den 18-19 juli och är Australiens första professionella kamelkapplöpning.

Intresset för kamelsporter ökar i hela världen. I Mellanöstern är det en multimiljonindustri och i Australien växer intresset för varje år.

För närmare upplysningar om Australian Camel Farm, kontakta Vänskapsföreningen.

Nya vägar till Milford Sound

Vägarna till en av världens mest berömda turistattraktioner, den vackra fjorden Milford Sound på Sydön, behöver rustas upp. Ungefär 300 000 människor - mest utländska turister på dagsutflykter - besöker Milford Sound varje år. Nya Zeelands turistråd uppger att vägen mellan Te Anau och Milford ska ges högsta prioritet för att man ska slippa avstängningar till vintern, och för att göra vägen säkrare för turisterna.